

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҶОИ ҚИМАТНОҚ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.2011, №6, мод.456; с.2014, №3, мод.151)

(Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1076, аз 23.11.2015 № 1255)

Қонуни мазкур муносибатҳоро, ки дар раванди барориш, паҳнкунӣ, гардиш ва пардохти қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқии эмитент, хусусияти таъсисдиҳӣ ва фаъолияти субъектҳои бозори қоғазҳои қиматноқ ба вучуд меоянд, танзим намуда, тартиби танзим ва назоратро дар бозори қоғазҳои қиматноқ бо мақсади таъмини амали беҳавф, кушода ва самараноки бозори қоғазҳои қиматноқ, ҳифзи ҳуқуқи сармоягузoron ва дорандагони қоғазҳои қиматноқ, рақобати боинсофонаи иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматноқ муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- андеррайтинг - аз ҷониби андеррайтер дар асоси созишнома бо эмитента қоғазҳои қиматноқ гузаронидани обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё фурӯши қоғазҳои қиматноқе, ки бо тариқи эмиссияи оммавӣ бароварда шудаанд;

- андеррайтер - иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматноқ, ки бо эмитента қоғазҳои қиматноқ бо ўҳдадорӣ гузаронидани обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё фурӯши қоғазҳои қиматноки ба тариқи эмиссияи оммавӣ баровардашуда ё таъмини обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё хариди онҳо аз ҷониби шахсони дигар шартнома мекунанд;

- барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ - маҷмӯи ҳамаи қоғазҳои қиматноки як эмитент, ки арзиши номиналии баробар доранд ва ба дорандагони онҳо вобаста аз намуди онҳо андозаи баробари ҳуқуққоро медиҳанд. Ба барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ рақами ягонаи бақайдгирии давлатӣ дода мешавад, ки он нисбат ба ҳамаи қоғазҳои қиматноки эмиссионии барориши мазкур паҳн мегардад. Барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ бо роҳи бақайдгирии тарҳи барориш амалӣ карда мешавад;

- барориши иловагии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ - маҷмӯи қоғазҳои қиматноқ, ки иловатан ба қоғазҳои қиматноки пештар паҳнгардида паҳн карда мешаванд;

- бастаи калони саҳмияҳо - 5 фоиз ва зиёда аз он саҳмияҳои оддии аз тарафи ҷамъияти саҳомӣ баровардашуда;

- бастаи саҳмияҳои назоратӣ - беш аз 50 фоизи саҳмияҳои оддии аз тарафи ҷамъияти саҳомӣ баровардашуда;

- биржаи фондӣ - шахси ҳуқуқие, ки дар шакли ташкилию ҳуқуқии ҷамъияти саҳомӣ таъсис ёфта, ташкили савдои қоғазҳои қиматноқро амалӣ менамояд ва

ҷихати мусоидат барои бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок бо роҳи истифодаи низоми савдои биржаи фондӣ хизмат мерасонад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*);

- бозори аввалияи қоғазҳои қиматнок - муносибатҳое, ки дар раванди аз ҷониби эмитент бегонакунии қоғазҳои қиматнок ба соҳибони аввал тавассути бастанӣ аҳди гражданин ҳуқуқӣ ба роҳ монда мешаванд;

- бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок - доираи гардиши қоғазҳои қиматнок, ки дар он аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок бо расмиёт ва шартҳои танзим мешаванд, ки ташкилкунандаи савдо барои иштирокчиёни ин аҳдҳо мутобиқи қонунгузорӣ муқаррар кардааст;

- бозори номуташаккили қоғазҳои қиматнок - доираи гардиши қоғазҳои қиматнок, ки дар он аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок бе риояи талаботи бозори муташаккил амалӣ карда мешавад;

- бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок - муносибатҳое, ки дар раванди муомилоти қоғазҳои қиматнок пештар баровардашуда байни субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок сурат мегиранд, ба истиснои муносибатҳо дар бозори аввалияи қоғазҳои қиматнок;

- вомбарг - қоғазҳои қиматнокӣ эмиссионӣ мебошад, ки ҳуқуқи дорандаи онро барои аз шахси бардорандаи вомбарг дар муҳлати дар он пешбинишуда гирифтани арзиши номиналии вомбарг ё дигар молу мулк ба он баробарро тасдиқ менамояд, инчунин ба дорандаи он ҳуқуқи гирифтани фоизи он аз арзиши номиналии вомбарг ё ҳуқуқҳои дигари молумулкиро медиҳад;

- гардиши қоғазҳои қиматнок - бастанӣ аҳдҳои гражданин - ҳуқуқӣ оид ба қоғазҳои қиматнок дар бозори такрорӣ;

- делистинг - расмиёти аз ҷониби биржаи фондӣ хориҷ намудани қоғазҳои қиматнок аз рӯйхати нархгузорӣ;

- дороиҳои сармоягузорӣ - маблағҳои пулӣ, қоғазҳои қиматнок, дороиҳои дигар, ки мақоми давлатии ваколатдорнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро ҳамчун дороиҳои сармоягузорӣ муайян намудааст;

- дорандаи номиналӣ - шахс, иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки соҳибмулки қоғазҳои қиматнок намебошад, манфиатҳои саҳмдорро нисбат ба қоғазҳои қиматнок намояндагӣ мекунад ва иҷрои ҳуқуқҳоро ба онҳо аз номи худ ва бо супориши соҳибмулк дар асоси шартнома амалӣ менамояд;

- инсайдер - шахсе, ки бо сабаби соҳибӣ намудани саҳмияҳои (ҳиссаи иштирок дар сармояи оинномавии) эмитент ё шахси бонуфузи он, аъзогӣ дар мақоми идоракунии эмитент ё шахси бонуфузи он, бастанӣ шартномаи меҳнатӣ ё шартномаи гражданин ҳуқуқӣ бо эмитент ё бо шахси бонуфузи он, ваколатҳои ба ӯ ҳамчун мансабдори мақоми давлатӣ додашуда, инчунин дар ҳолатҳои дигари бо қонунгузорӣ муқарраргардида ба маълумоти инсайдерӣ дастрасӣ дорад;

- иттилооти махфӣ - ҳама гуна иттилооте, ки оммавӣ (қушода) набуда, ошкор кардани он метавонад ба нархи бозории қоғазҳои қиматнокӣ баровардаи

эмитент, аҳдҳо бо онҳо, ба худи эмитент ва ғаёлияти он, инчунин ба шахсони дигаре, ки иттилооти мазкур ба онҳо дахл дорад, таъсир мерасонад;

- иттилооти ба ҳама дастрас дар бозори қоғазҳои қиматнок - маълумоте, ки мувофиқи Қонуни мазкур бояд ошкор карда шавад;

- иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок - шахси ҳуқуқие, ки дорои иҷозатнома барои амалӣ намудани як ё якчанд намудҳои ғаёлияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок мебошад;

- иҷрои аҳди биржавӣ - иҷрои ҳисобҳо аз рӯи аҳди бо қоғазҳои қиматнок дар биржаи фондӣ басташуда тавассути аз ҷониби тарафҳо иҷро кардани ўҳдадорихое, ки аз аҳд бармеоянд;

- қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ - қоғазҳои қиматноке, ки дар як вақт дорои аломатҳои зерин мебошад: маҷмӯи ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ғайримолумулкиро, ки боиси шаҳодат додан, гузашт кардан ва иҷрои қатъӣ бо риояи шакл ва тартибе, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, дар худ нигоҳ медорад, бо барориш паҳн карда мешавад, андоза ва мўҳлати баробари иҷрои ҳуқуқҳоро дар дохили як барориш, новобаста ба вақти ба даст овардани қоғазҳои қиматнок, дорад;

- қоғазҳои қиматноки эмиссионии номӣ - қоғазҳои қиматноке, ки маълумот дар бораи соҳибони он ба эмитент дар шакли феҳристи соҳибони қоғазҳои қиматнок бояд дастрас бошад, гузариши ҳуқуқҳо ба он ва амалӣ намудани ҳуқуқҳои бо он алоқамандбуда ҳаммонандкунии ҳатмии соҳиби онро талаб менамоянд;

- листинг - расмиёти ворид намудани қоғазҳои қиматнок ба рӯйхати нархгузориҳои биржаи фондӣ;

- маълумоти инсайдерӣ - ҳама гуна маълумот оид ба қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва амалиёт бо онҳо, инчунин дар бораи эмитенти ин қоғазҳои қиматнок ва ғаёлияти ӯ, ки ба шахсони сеюм маълум нест ва ошкор кардани он ба арзиши бозори ин қоғазҳои қиматнок метавонад таъсир расонад;

- намуди ғайриҳуҷҷатии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ - намуди қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки соҳиби он дар асоси навиштаҷот дар низоми пешбурди феҳристи соҳибони қоғазҳои қиматнок ё дар ҳолати ба нигоҳдорӣ супоридани қоғазҳои қиматнок, дар асоси навиштаҷот дар ҳисоби депо муайян карда мешавад;

- паҳнкунии қоғазҳои қиматнок - бегона кардани қоғазҳои қиматноки эмитент ба соҳибони аввал тавассути бастании аҳдҳои гражданин ҳуқуқӣ;

- пешниҳоди шахсӣ - пешниҳод оид ба паҳнкунии ё фурӯш дар бозори қоғазҳои қиматнок ба гурӯҳи шахсоне, ки ҳайати он пешакӣ муайян карда шудааст;

- пешниҳоди оммавӣ - пешниҳод оид ба паҳнкунии ва фурӯши қоғазҳои қиматнок, ки ба ҳама гуна шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ манзур гардидааст, ба истиснои пешниҳоди шахсӣ, фурӯши қоғазҳои қиматнок дар раванди амалӣ намудани мурофиаи муфлисшавӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, фурӯши қоғазҳои қиматнок ҳангоми иҷрои истехсолоти судӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- рақами бақайдгирии давлатӣ - коди рақамӣ (ҳарфӣ, аломатӣ), ки барориши мушаххаси (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионии ба қайди давлатӣ гирифташавандаро муайян менамояд;

- рӯйхати нархгузори - номгӯи коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки ба талаботи ташкилкунандагони савдо ҷавобгӯ буда, бо тартиби муқарраргардида ба савдо роҳ дода шудаанд ва нисбати онҳо бо ҳуҷҷатҳои дохилии биржаи фонди талаботи махсус (листингӣ) ба коғазҳои қиматнок ва эмитентҳои онҳо муқаррар карда шудааст;

- сармоягузор - шахси воқеӣ ва ҳуқуқие, ки маблағгузорино ба коғазҳои қиматнок анҷом медиҳад;

- сармоягузори институтсионалӣ - шахси ҳуқуқие, ки маблағҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро бо мақсади сармоягузори ба дороиҳои сармоявӣ ҷалб менамояд;

- сармоягузори инфиродӣ - сармоягузоре, ки сармоягузори институтсионалӣ намебошад;

- саҳмия - коғази қиматноки эмиссионӣ мебошад, ки ҷамъияти саҳомӣ мебарорад ва вобаста ба намуд ва категория ҳуқуқи саҳмдоронро барои гирифтани суди саҳмия (дивиденд), иштирок дар идоракунии ҷамъияти саҳомӣ, гирифтани қисми молу мулки ҷамъияти саҳомӣ, ки пас аз барҳам додани он боқӣ мемонад, тасдиқ менамояд;

- сертификати коғазҳои қиматноки эмиссионӣ - ҳуҷҷате, ки аз ҷониби эмитент бароварда мешавад ва маҷмӯи ҳуқуқҳоро ба миқдори дар сертификат зикргардидаи коғазҳои қиматнок тасдиқ мекунад. Соҳиби коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад аз эмитент иҷрои ӯҳдадориҳои онро дар асоси чунин сертификат талаб намояд;

- низоми савдои биржаи фонди - маҷмӯи қоидаҳо, расмиёти гузаронидани савдо, аз ҷумла бо истифодаи воситаҳои ҳисоббарор, таъминоти барномавӣ, махзани маълумот, воситаҳои телекоммуникатсионӣ ва таҷҳизоти дигар, ки имконияти бастанӣ аҳдҳо, тақвият додан, нигоҳ доштан, таҳия ва ошкор кардани маълумоти барои бастан ва иҷрои аҳд бо коғазҳои қиматнок зарурро таъмин менамояд;

- субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок - эмитентҳо, сармоягузoron, иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимкунанда, мақомоти ваколатдори давлатӣ мебошанд;

- тарҳи барориш - ҳуҷҷате, ки аз ҷониби эмитент бароварда шуда, дорои маълумот дар бораи эмитент, вазъи молиявӣ он, коғазҳои қиматноки баровардашудаи (баровардашавандаи) он мебошад;

- ташкилкундаи савдо - биржаи фонди ва ташкилоти нархгузории бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок;

- ташкилоти нархгузории бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок - шахси ҳуқуқие, ки дар шакли ташкилию ҳуқуқии ҷамъияти саҳомӣ таъсис ёфта, ташкил ва таъмини техникаи савдои коғазҳои қиматнокро бо роҳи истифода ва

дастгирии низоми мубодилаи нархгузории байни мизочони ҳамин ташкилкунандаи савдо амалӣ менамояд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*);

- ташкилотҳои худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок - иттиҳодияҳои ихтиёрии иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амал мекунанд;

- қарор оид ба барориши қоғазҳои қиматнок - ҳуҷҷати дорои маълумоти кофӣ барои муайян намудани андозаи ҳуқуқҳои қоғазҳои қиматнок мебошад;

- қурби қоғазҳои қиматнок - нархи харид ва (ё) фурӯши қоғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби иштирокчии савдо пешниҳод шуда, дар низоми савдои биржаи фонди эълон карда шудааст;

- шакли ҳуҷҷатии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ - шакли қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки соҳиби онҳо дар асоси пешниҳоди қоғазҳои қиматноки ба тарзи муносиб ба расмият даровардашуда ё сертификати қоғазҳои қиматнок ё дар ҳолати ба нигоҳдорӣ супоридани онҳо, дар асоси қайд бо ҳисоби депо муайян карда мешавад;

- шахси бонуфуз - шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки дорои қобилияти ба фаъолияти субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок таъсир расонидан мебошад;

- ширкати идоракунанда - иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки аз номи худ ва аз ҳисоби мизочони ширкати идоракунанда ба манфиати онҳо фаъолияти идоракунии бовариноки дороиҳои сармоягузорию амалӣ менамояд;

- ширкати оммавӣ - эмитенте, ки қоғазҳои қиматноки онро 50 ва зиёда аз он шахсон соҳибӣ мекунанд ва ё эмитенте, ки пешниҳоди оммавии қоғазҳои қиматнокро амалӣ намудааст ё амалӣ менамояд. Ҷамъиятҳои саҳомии кушода ширкатҳои оммавӣ мебошанд.

- эмиссияи оммавии қоғазҳои қиматнок - эмиссияи қоғазҳои қиматнок, ки дар баробари пешниҳоди оммавии қоғазҳои қиматнок сурат мегирад;

- эмиссияи шахсии қоғазҳои қиматнок - эмиссияи қоғазҳои қиматнок, ки дар рафти он эмитент қоғазҳои қиматноки худро тавассути пешниҳоди шахсӣ мебарорад ва паҳн мекунад;

- эмитенти қоғазҳои қиматнок - шахси ҳуқуқие, ки барориши қоғазҳои қиматнокро мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намуда, аз номи худ ӯҳдадор мешавад, ки ӯҳдадорихоро дар назди соҳибони қоғазҳои қиматнок, ки аз шартҳои барориши қоғазҳои қиматнок (минбаъд -эмитент) бармеоянд, иҷро мекунад;

- эмиссияи қоғазҳои қиматнок - маҷмӯи амалҳои пайдарҳам, ки барои паҳнкунии қоғазҳои қиматнок зарур мебошанд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни

мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Намудҳои қоғазҳои қиматнок, ки барориш ва гардиши онҳо бо Қонуни мазкур танзим карда намешаванд

1. Қонуни мазкур барориш ва гардиши намудҳои зерини қоғазҳои қиматнокро танзим наменамояд:

- қоғазҳои қиматнокӣ давлатӣ ва қоғазҳои қиматнок, ки аз тарафи Бонки миллии Тоҷикистон бароварда ё кафолат дода мешаванд;

- сертификати бонкӣ;

- вексел;

- чек;

- борнома (коносамент).

2. Барориши қоғазҳои қиматнокӣ дар моддаи мазкур пешбинигардида, ба истиснои сертификати бонкӣ мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Барориши сертификати бонкӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешавад.

3. Гардиши қоғазҳои қиматнокӣ давлатӣ дар бозор баробари дигар қоғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

Моддаи 4. Тавсифоти асосии саҳмияҳо

1. Ҳадди ақали арзиши номиналии саҳмияҳо 1 сомонӣ мебошад. Арзиши номиналии саҳмияҳои зиёда аз 1 сомонӣ бояд ба ҳадди ақали арзиши номиналии саҳмияҳо бебақия тақсим шавад.

2. Арзиши номиналии саҳмияҳои эмитент-резидентҳо инчунин метавонад бо аъёри хориҷӣ ифода ёбад. Арзиши чунин саҳмияҳо дар санаи барориш набояд аз ҳадди ақалли арзиши номиналии саҳмияҳои бо қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда камтар бошад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

3. Саҳмияҳо дар шакли ҳуччатӣ ё ғайриҳуччатӣ бароварда мешаванд.

4. Дар ҳолати барориши шакли ҳуччатӣ, саҳмия бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи фирмавии эмитент ва макони ҷойгиршавии он;

- номи қоғазҳои қиматнок - саҳмия, силсила ва рақами тартибии он, санаи барориш ва рақами сабти давлатӣ, намуди саҳмия (оддӣ ё имтиёзнок) ва арзиши номиналии он, ном ё номгӯи соҳиби саҳмия (барои саҳмияи номӣ) ё ишора оид ба он, ки саҳмия манзурӣ бароварда шудааст;

- мӯҳлати пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);

- имзои (факсимили) ду шахси масъули эмитент, шарти гардиш, ном ва суроғаи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки пешбурд ва

нигоҳдории фехристи дорандагони коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд (дар қисми қафои он).

5. Сертификати саҳмия бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи коғазҳои қиматнок "(Сертификати саҳмияҳо)", миқдори саҳмияҳои шаҳодатдодаи он, категорияи саҳмияҳо;

- номи фирмавии эмитент ва маҳалли ҷойгиршавии эмитент;

- номи ширкат (барои шахсони ҳуқуқӣ) ё номи (барои шахсони воқеӣ) соҳиби саҳмия (барои сертификатҳои саҳмияҳои номӣ) ё ишора оид ба он, ки саҳмия манзурӣ бароварда шудааст;

- арзиши номиналии як саҳмия, мӯҳлати пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);

- маҳал ва санаи барориш, рақами сабти давлатӣ, силсила ва рақами тартибии саҳмия;

- имзои (факсимили) ду шахси ваколатдори эмитент ва номгӯи ҳуқуқҳо аз рӯи саҳмияҳо, инчунин ном ва суроғи иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматноке, ки пешбурд ва нигоҳдории фехристи дорандагони коғазҳои қиматноки эмитентро амалӣ менамояд (дар қисми қафои он).

6. Сертификати саҳмия метавонад дар бораи эмитент дигар маълумотҳоро низ дошта бошад.

7. Ба сертификати саҳмия метавонад варақаи купонӣ барои пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо) замима гардад.

8. Варақаи купонӣ аз ду қисм - ҳуди купон ва талони он иборат мебошад.

9. Купон барои пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо) ҳуқуқи соҳиби саҳмияро барои гирифтани даромад дар шакли суди саҳмия (дивиденд) дар соли дар он ифодаёфта тасдиқ менамояд ва бояд ҷузъиёти асосии зеринро дар бар гирад:

- рақами тартибии сабти купон барои пардохти дивидендҳо;

- рақами сабти давлатии саҳмия, силсила ва рақами тартибии саҳмия, ки аз рӯи он суди саҳмияҳо (дивидендҳо) пардохт карда мешавад;

- номи эмитент;

- маҳал ва санаи барориши саҳмия;

- соли пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо), имзои (факсимили) шахсони ваколатдори эмитенти саҳмия.

10. Талони варақаи купонӣ ҳуқуқи соҳиби саҳмияро ба гирифтани варақаи нави купонӣ баъд аз пардохти тамоми купонҳо тасдиқ менамояд ва бояд ҷузъиёти асосии зеринро дар бар гирад:

- рақами тартибии сабти саҳмия, силсила ва рақами тартибии саҳмияе, ки мувофиқи он суди саҳмияҳо (дивидендҳо) пардохт карда мешавад;

- номи эмитент;

- маҳал ва санаи барориши саҳмия;

- имзоҳои (факсимили) шахсони ваколатдори эмитенти сахмия.

11. Сахмия тақсимнашаванда аст. Дар сурати ба якчанд шахс тааллуқ доштани ҳамон як сахмия, он моликияти муштаракӣ ҳамаи онҳо доништа мешавад.

12. Соҳибони сахмия метавонанд ҳуқуқҳои худро ба воситаи яке аз онҳо ё тавассути намоёндаи умумӣ амалӣ намоянд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 5. Тавсифоти асосии вомбаргҳо

1. Вомбаргҳо аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ бароварда шуда, арзиши ягонаи номиналӣ ва шартҳои якхелаи барориш ва пардохт доранд.

2. Ҳадди ақали арзиши номиналии вомбаргҳо 10 сомонӣ мебошад. Арзиши номиналии вомбаргҳои зиёда аз 10 сомонӣ бояд ба ҳадди ақали арзиши номиналии вомбаргҳо бебақия тақсим шавад.

3. Арзиши номиналии вомбаргҳои эмитент-резидентҳо инчунин метавонад бо асъори хориҷӣ ифода ёбад. Арзиши чунин вомбаргҳо дар санаи барориш набояд аз ҳадди ақалли арзиши номиналии вомбаргҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда камтар бошад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

4. Шартҳои барориш ва паҳнкунии вомбаргҳоро Қонуни мазкур ва оинномаҳои ташкилотҳо (эмитентҳо) муайян мекунанд.

5. Вомбаргҳо дар шакли ҳуҷҷатӣ ё гайриҳуҷҷатӣ бароварда мешаванд.

6. Вомбаргҳо метавонанд номӣ ва манзурӣ бароварда шаванд.

7. Дар ҳолати барориши шакли ҳуҷҷатӣ, вомбарг бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи коғазӣ қиматнок ("Вомбарг"), номи фирмавӣ ва маҳалли ҷойгиршавии эмитента вомбарг, номи фирмавӣ ё номи соҳиби вомбарг ё навиштаҷот оид ба он, ки манзурӣ бароварда шудааст, арзиши номиналӣ;

- андозаи фоизҳо, агар он пешбинӣ шуда бошад;

- тартиб, мӯҳлати пардохти он ва пардохти фоизҳо;

- макон ва санаи барориш, инчунин рақами сабти давлатӣ, силсила ва рақами тартибии вомбарг;

- имзои (факсимили) ду шахси ваколатдори эмитент ва ҳуқуқҳое, ки аз вомбарг бармеоянд, инчунин ном ва суроғай иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки пешбурд ва нигоҳдории фехристи соҳибони вомбаргҳоро амалӣ менамоянд.

8. Сертификати вомбарг метавонад маълумоти дигарро низ дар бораи эмитент дар бар гирад.

9. Ба ғайр аз қисми асосӣ ба вомбарг варақай купонӣ барои пардохти фоизҳо метавонад замима гардад.

БОБИ 2. ТАНЗИМИ ДАВЛАТИИ БОЗОРИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 6. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мақоми идоракунии давлатӣ мебошад, ки сиёсати ягонаи давлатиро дар бозори қоғазҳои қиматнок мегузаронад, танзим ва назорати фаъолияти субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, ҳифзи ҳуқуқҳои сармоягузoronро таъмин менамояд, инчунин дигар вазифаҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шуда, тартиби фаъолияти он бо Қонуни мазкур муқаррар карда мешавад.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок

Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ваколатҳои зеринро иҷро мекунад:

- самтҳои асосии рушди бозори қоғазҳои қиматнокро муайян менамояд ва фаъолияти мақомоти давлатиро оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳамроҳанг месозад;

- талаботро нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок бо мақсади таъсис додани бозори миллии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд;

- барориши қоғазҳои қиматноки эмиссиониро ба қайд мегирад;

- стандартҳо ва қоидаҳои яхжелашудаи амалисозии фаъолияти касбиро бо қоғазҳои қиматнок, амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ошкор сохтани маълумот аз ҷониби ҷамъиятҳои саҳомӣ ва иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок таҳия ва тасдиқ менамояд;

- талаботро ҷиҳати таъсис додани бозори миллии қоғазҳои қиматнок бо мақсади таъмини амалӣ самаранок ва шаффофи он муқаррар менамояд;

- маҳакҳои (меъёрҳои) устувории молиявиеро, ки риояи онҳо аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ҳатмӣ мебошад, таҳия намуда, талаботро оид ба риояи онҳо муқаррар менамояд;

- мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои амалӣ намудани фаъолияти касбӣ бо қоғазҳои қиматнок иҷозатнома медиҳад;

- Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш мебарад;

- феҳристи иҷозатномаҳои додашуда, боздошташуда ва бекоркардашудаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнокро пеш мебарад;

- аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва ҷамъиятҳои саҳомӣ риоя гардидани талаботи қонунгузорӣ дар бораи қоғазҳои қиматнокро назорат мебарад;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимшавандаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва ҷамъиятҳои саҳомиро оид ба риояи гардидаи талаботи Қонуни мазкур месанҷад;

- нисбат ба иштирокчиёни касбӣ ва ҷамъиятҳои саҳомӣ, ки Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистонро, ки бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, вайрон кардаанд, ҷораҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистонро меандешад;

- фаъолияти шахсонро ки, дар бозори қоғазҳои қиматнок бе иҷозатномаи дахлдор ба фаъолияти соҳибкорӣ машғуланд, пешгирӣ менамояд;

- ба рушд ва дастгирии адолат, самаранокӣ, рақобат ва тартиб дар бозори қоғазҳои қиматнок Қумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд;

- бо мақомоти давлатии Қумҳурии Тоҷикистон, инчунин бо мақомоти давлатии хориҷӣ, ки бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, ҳамкорӣ менамояд;

- манфиатҳои қонунии сармоягузoronро дар бозори қоғазҳои қиматнок Қумҳурии Тоҷикистон ҳифз менамояд;

- ба баланд бардоштани сатҳи касбии иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматнок мусоидат менамояд;

- оид ба масъалаҳои рушди бозори қоғазҳои қиматнок тадқиқот мегузаронад;

- талаботи таҳассусиро нисбат ба шахсон ва ташкилотҳо, ки фаъолияти касбиро бо қоғазҳои қиматнок анҷом медиҳанд, тасдиқ менамояд;

- масъалаҳои вобаста ба танзими бозори қоғазҳои қиматнокро шарҳу эзоҳ медиҳад, тавсияҳои методии дахлдорро таҳия менамояд;

- мутобиқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон барои бақайдгирии тарҳи барориши қоғазҳои қиматнокӣ ғайридавлатӣ бо ҷи давлатӣ меситонад ва дигар хизматрасониҳои пулакиро анҷом медиҳад;

- тибқи муқаррароти Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муқовимат ба қонунгардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм" дар бораи ҳама гуна аҳд ва амалиёти шубҳаноки субъектони бозори қоғазҳои қиматнок ба мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунгардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм хабар медиҳад. Пешниҳоди ҷунин маълумот ошкор намудани сирри тиҷоратӣ ва иттилооти махфӣ бо қонун ҳифзшаванда шуморида намешавад ([Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1076](#));

- ваколатҳои дигари танзими давлатии муносибатҳои дар бозори қоғазҳои қиматнок гузошташударо тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Моддаи 8. Ҳуқуқҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок

Бо мақсадҳои амалӣ намудани вазифаҳои худ мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад:

- санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ қабул намояд ва иҷрои онҳоро таъмин кунад;
- савдуро бо қоғазҳои қиматнок дар биржаи фондӣ дар ҳолатҳои ошкор гардидани далелҳои содир кардани амалҳои ғайриқонунӣ бо қоғазҳои қиматнок боздошт намояд;
- амалиётро оид ба ҳисоби шахсии шахси бақайдгирифташуда (саҳмдор) ва амалиётро бо қоғазҳои қиматноки эмитент дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боздошт намояд ва боздошти онро безътибор созад;
- ба субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок огоҳиномаҳои барои иҷро ҳатмиро фиристонанд, инчунин аз онҳо иҷрои онҳоро талаб намояд;
- мавдуро ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ фиристонанд ва доир ба масъалаҳои вобаста ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок бо даъво ба суд мурочиат намояд;
- аз мақомоти давлатӣ вобаста ба эмитентҳои қоғазҳои қиматнок ва иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок маълумот талаб намояд;
- мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок барои вайрон кардани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи қоғазҳои қиматнок муҷозоти маъмурий диҳад;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти ваколатдори хориҷӣ, ки бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, созишнома дар бораи ҳамкорӣ ба имзо расонад;
- дигар ҳуқуқҳоро мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намояд.

Моддаи 9. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҷиҳати дархости иттилоот аз субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок бо тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад аз субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок иттилооти заруриро, ки бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ манъ карда нашудааст, бо нишон додани сабабҳои дархост талаб намояд.

2. Субъекти бозори қоғазҳои қиматнок, ки талаботи ҳатмиро гирифтааст, вазифадор аст бо тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ин талаботро иҷро намояд, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар талабот оид ба зарурати пешниҳоди иттилоот сабаби дархост нишон дода нашуда бошад ё иттилооти дархостшуда мутобиқи Қонуни мазкур мавзӯи танзими мақоми ваколатдори давлатӣ набошад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст талаботи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистонро оид ба сирри тижоратӣ ва ҳифзи иттилооти махфӣ риоя намояд.

4. Иттилооти аз субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок воридгардида, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон, набояд ошкор гардад ё ба шахси сеюм расонида шавад.

Моддаи 10. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҷиҳати гузаронидани санҷиши субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистонро аз ҷониби субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок, ба истиснои ташкилотҳои қарзӣ, ваколатдор намояд. Дар ташкилотҳои қарзӣ санҷиши риояи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистонро Бонки миллии Тоҷикистон иҷро менамояд.

2. Қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад:

- ба бинои субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок дар вақти қарз дохил шавад;
- аз субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок пешниҳод намудани ҳуҷжатҳо ва маълумоти дигареро, ки ба гузаронидани санҷиш вобаста мебошад, талаб намояд;
- ҳуҷжатҳоро тафтиш намояд, аз онҳо иқтибос гирад, инчунин ҳуҷжатҳои санҷидашударо бо огоҳ намудани роҳбарияти субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок дахлдор нусхабардорӣ кунад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок санҷишҳоро бо тартиб ва дар муҳлатҳои пешбиниқардаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон мегузаронад.

4. Санҷиши риояи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба қонунигардонии даромадҳои бо роҳи қиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм дар фаъолияти субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар ҳамаҷоғӣ бо намояндагони мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи қиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм гузаронида мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1076*).

5. Субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад аз рӯи амалӣ мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ва қонунгузори он вобаста ба гузаронидани санҷишҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон шикоят намояд (*Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1076*).

Моддаи 11. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҷиҳати андешидани чораҳои нисбат ба субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар ҳолатҳои ошкор намудани вайронкунии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок аз ҷониби субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад ба онҳо ҷихати иҷроӣ ҳатмӣ барои бартараф намудани вайронкунии қонунгузорӣ огоҳинома (амр) фиристонанд, субъектҳои мазкурро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии маъмурӣ кашад ва ба мақомоти судӣ барои гирифтани қарори суд бо мақсади ҷиғзи ҳуқуқҳои соҳибони қоғазҳои қиматнок ва ё мизочони иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок муроҷиат намояд.

2. Ҳангоми ба даст овардани далелҳои вайрон кардани қонунгузорӣ оид ба бозори қоғазҳои қиматнок, санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, инчунин барои пешниҳод накардани маълумот ё пешниҳод кардани маълумоти носоҳеҳ ва ё нопурра аз ҷониби онҳо ё вақте, ки иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок пардохтнопазир мегардад, мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад:

- барои иҷроӣ ҳатмӣ вобаста ба ислоҳи қонунвайронкунӣ фавран ё дар давоми мӯҳлати муайяншуда огоҳинома (амр) фиристонанд;

- чораҳои маъмурӣ андешад;

- бо талаботе, ки иҷроияш ҳатмӣ мебошад, муроҷиат намояд;

- амалӣ иҷозатномаҳо ба мӯҳлати то се моҳ муваққатан боздошт намояд;

- бо даъво ба суд барои бекор кардани иҷозатнома муроҷиат намояд.

3. Дар ҳолатҳои пайдо шудани шубҳа ё ошкор шудани қонунвайронкунӣ дар фаъолияти ташкилоти қарзие, ки субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок мебошад, мақоми ваколатдори давлати оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок аз Бонки миллии Тоҷикистон хоҳиш менамояд ташкилоти қарзии мазкурро санҷад ва тибқи қонунгузории бонки нисбат ба вайронкунандаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳои фаврии ислоҳнамоӣ ва таъсиррасонӣ андешад. Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар хусуси боздошти иҷозатномаи ташкилоти қарзӣ оид ба фаъолияти иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок муроҷиат намояд.

Моддаи 12. Пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешбурд ва нигоҳдории Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

2. Дар Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот дар бораи ҳамаи қоғазҳои қиматноке, ки барориши онҳо аз ҷониби эмитентҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ шудааст, дарч мегардад.

3. Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи пурраи эмитент;
- маълумот дар бораи бақайдгирии давлатии эмитент;
- суроғаи ҳуқуқии эмитент;
- намуди коғазҳои қиматноке, ки онҳоро эмитент баровардааст;

маълумот дар бораи миқдори коғазҳои қиматноки баровардашуда аз рӯи эмиссияи онҳо ва арзиши номиналӣ аз рӯи ҳар намуди коғазҳои қиматнок;

- намуди пешниҳод (кушода ё пӯшида), ки барои паҳнкунӣ истифода бурда шуда буд;

- маълумоти дигари пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок.

4. Талабот ба эмитент оид ба тартиб ва ҳаҷми ошкор кардани ахборот дар бораи барориши коғазҳои қиматнок бо мақсади ворид кардан ба феҳристи коғазҳои қиматнок бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок мутобиқи Қонуни мазкур муқаррар карда мешаванд.

5. Шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешниҳод накардани маълумот ё пешниҳод кардани маълумоти носоҳеҳ оид ба барориши коғазҳои қиматнок барои ворид кардани он ба Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳаҷм ва тартибе, ки Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар кардаанд, масъулият доранд.

6. Ҳар шахси манфиатдор ҳуқуқ дорад маълумоти дар Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбударо, ба истиснои маълумоте, ки дар қисми 6 моддаи 29 Қонуни мазкур дарҷ гардидааст, дастрас намояд.

7. Тартиби пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин тартиби дастрасӣ ба иттилооте, ки дар он мавҷуд аст, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муайян карда мешаванд.

БОБИ 3. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ ДАР БОРАИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ ЭМИССИОНӢ

Моддаи 13. Муқаррароти умумӣ

1. Коғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонанд номӣ ё манзурӣ бошанд. Коғазҳои қиматноки эмиссионии номӣ метавонанд дар шакли ҳуҷҷатӣ ва гайриҳуҷҷатӣ бароварда шаванд. Коғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ метавонанд танҳо дар шакли ҳуҷҷатӣ бароварда шаванд.

2. Бо талаби соҳиби он метавонад як сертификат барои ду ё зиёда қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурии бадастовардаи як барориш дода шавад.

3. Сертификати қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ бояд маълумотеро, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, дошта бошад.

4. Миқдори умумии қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ, ки дар ҳамаи сертификатҳои додашудаи эмитент нишон дода шудааст, набояд аз шумораи қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурии барориши мазкур зиёд бошад.

5. Ҳама гуна ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ғайримолумулкӣ, ки дар шакли ҳуччатӣ ё ғайриҳуччатӣ дарҷ гардидаанд, новобаста ба номгуӣ онҳо қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ мебошанд, агар шартҳои пайдоиш ва гардиши онҳо ба маҷмӯи аломатҳои қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ мувофиқат кунанд.

6. Эмитентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд қоғазҳои қиматнокро берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо бо иҷозати мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок паҳн кунанд.

7. Ташкили гардиши қоғазҳои қиматноки эмиссионии эмитент-резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла тавассути паҳнкунӣ мутобиқи ҳуқуқи хориҷии қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ, ки ҳуқуққоро нисбат ба қоғазҳои қиматноки эмиссионии эмитент-резидент тасдиқ мекунад, танҳо бо иҷозати мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

8. Иҷозати мазкур аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳангоми риоя намудани шартҳои зерин дода мешавад, агар:

- бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент амалӣ гардида бошад;

- қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент ба рӯйхати нархгузори биржаи фондӣ ворид карда шуда бошанд;

- дигар талаботи муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон риоя шуда бошанд.

9. Иҷозат барои паҳнкунӣ ва ё гардиши қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси аризае, ки ба он ҳуччатҳои тасдиқкунандаи риояи талаботи моддаи мазкур замима мегарданд, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дода мешавад. Номгуӣ чунин ҳуччатҳо бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муайян карда мешавад.

10. Иҷозат барои паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмитентҳо-резидентҳо берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад дар як вақт бо қайди давлатии барориши (барориши иловагии) чунин қоғазҳои қиматнок дода шавад.

11. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ўҳдадор аст иҷозати мазкурро диҳад ё дар бораи рад кардани он дар давоми сӣ

рӯзи баъд аз санаи гирифтани ҳамаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ қарори далелнок қабул намояд.

12. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад оид ба саҳеҳ будани маълумоте, ки дар ҳуҷҷатҳои барои гирифтани иҷозат пешниҳод шудааст, санчиш гузаронад. Дар ин ҳолат мӯҳлати пешбиниамудаи қисми 11 моддаи мазкур метавонад дар муддати гузаронидани санчиш, вале на зиёда аз даҳ рӯз тамдид карда шавад.

13. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок метавонад чораҳо андешад, то ки коғазҳои қиматноки манзурӣ бо мақсади қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастомада ва маблағгузори терроризм истифода нашаванд.

14. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок бо талаби қонунии мақоми ваколатдори мубориза ба муқобили қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастомада ва маблағгузори терроризм бояд барориши коғазҳои қиматноки манзуриро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ намояд.

Моддаи 14. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ бояд инҳоро дар бар гирад:

- номи пурраи эмитент, маҳалли ҷойгиршавии он ва суроғаи почтавӣ;
- санаи қабули қарор дар бораи паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- номи мақоми ваколатдори эмитент, ки қарорро дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ тасдиқ кардааст;
- санаи тасдиқи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- андозаи сармояи оинномавии эмитент;
- мақсадҳо ва самти фаъолияти ӯ;
- нишондодҳои шахсони мансабдори роҳбарикунандаи эмитент;
- номи мақоми назораткунанда;
- маълумот оид ба паҳнкунии коғазҳои қиматноки барориши пештар (дар ҳолати паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионии иловагӣ);
- мақсади барориши коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- намуд, категорияи (шакли) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- ҳуқуқҳои молик, ки дар коғази қиматноки эмиссионӣ дарҷ гардидаанд;
- тартиби паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нишондоди маблағи умумӣ ва миқдори коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар барориши мазкур (барориши иловагӣ);
- тартиби пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);

- мӯҳлати обунашавӣ ба коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нишондоди шакли коғазҳои қиматноки эмиссионӣ (номӣ ё манзурӣ);
- арзиши номиналии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- мӯҳлати баргардонидани маблағҳо ҳангоми даст кашидан аз гузаронидани барориши коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- имзои шахсе, ки вазифаи мақоми иҷроияи эмитентро амалӣ менамояд, мӯҳри эмитент;
- маълумоти дигаре, ки бо Қонуни мазкур ва оинномаи эмитент пешбинӣ шудааст.

2. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионии чамбияти саҳомӣ аз ҷониби шӯрои директорон (шӯрои нозирон) тасдиқ карда мешавад.

3. Чамбияти саҳомӣ танҳо пас аз пардохти пурраи арзиши ҳамаи саҳмияҳо аз ҷониби саҳмдорон дар бораи барориши вомбаргҳо қарор қабул карда метавонад.

4. Қарор дар бораи барориши вомбаргҳо, ки аз рӯи онҳо иҷрои ӯҳдадорихои эмитент ба тариқи гарав, кафолати бонкӣ ё дигар усулҳои пешбининамудаи қонунгузорӣ таъмин карда мешавад, инчунин бояд маълумотро дар бораи шахси таъминкунанда ва шартҳои таъминот дар бар гирад.

5. Таркиби маълумот дар бораи шахсе, ки таъминот пешниҳод мекунад, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муайян карда мешавад. Дар ин ҳолат қарор дар бораи барориши вомбарг, инчунин бояд аз ҷониби шахсе, ки чунин таъминотро фароҳам овардааст, ба имзо расонида шавад.

6. Вомбарге, ки иҷрои ӯҳдадорихои он бо яке аз усулҳои дар моддаи мазкур зикршуда таъмин мегардад, ба дорандаи он ҳуқуқи талаб карданро нисбат ба шахси фароҳамсозандаи чунин таъминот низ медиҳад.

7. Эмитент ҳуқуқ надорад қарори барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссиониро дар қисмати ҳаҷми ҳуқуқҳо оид ба коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки бо ин қарор муқаррар карда шудааст, пас аз қайди давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ тағйир диҳад.

8. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар ду нусха таҳия мегардад. Пас аз бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ як нусхаи қарор дар бораи коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок нигоҳ дошта мешавад, як нусхаи дигар бошад, ба эмитент дода мешавад.

9. Ҳангоми мавҷуд будани номувофиқӣ дар матнҳои нусхаҳои қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ афзалият ба матни ҳуҷҷате дода мешавад, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок нигоҳ дошта мешавад.

10. Ҳангоми бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба ҳар нусхаи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ оид ба бақайдқайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ қайд гузошта мешавад ва рақами бақайдгирии давлатии додшуда ба барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ нишон дода мешавад.

БОБИ 4. ЭМИССИЯИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 15. Расмиёти эмиссия ва даврони он

1. Расмиёти эмиссияи коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, агар тартиби дигар бо Қонуни мазкур ва қонунгузорию Қумхурии Тоҷикистон пешбинӣ нагардида бошад, даврони зеринро дар бар мегирад:

- қабули қарор дар бораи паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- тасдиқи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- омода намудани тарҳи барориш;
- бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ.

2. Эмитент барои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ аз лаҳзаи бақайдгирии барориши коғазҳои қиматнок ва додани рақами бақайдгирии давлатӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад.

3. Барориши коғазҳои қиматноке, ки аз қайди давлатӣ нагузаштаанд, ғайриқонунӣ мебошад. Маблағе, ки аз фурӯши ҳамин коғазҳои қиматнок ба даст меояд, бояд мусодира гардида, ба сармоягузoron баргардонида шавад.

4. Эмитент вазифадор аст дар давоми сӣ рӯзи тақвими пас аз бақайдгирии давлатии (азнавбақайдгирии) шахси ҳуқуқӣ барои бақайдгирӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тарҳи барориши коғазҳои қиматнокро пешниҳод намояд.

Моддаи 16. Бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссиониро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок (минбаъд - мақоми бақайдгиранда), новобаста ба ҳаҷми умумии эмиссия ва усули обунашавӣ (кушода ё пӯшида будани фурӯши он) амалӣ менамояд.

2. Барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳуҷжатҳои зеринро пешниҳод кардан зарур аст:

- ариза дар бораи бақайдгирии давлатии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нусхаи тасдиқкардаи нотариалии қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки мутобиқи [моддаи 14](#) Қонуни мазкур ба расмият дароварда шудааст;
- нусхаи тасдиқкардаи нотариалии ҳуҷҷатҳои таъсисӣ;
- намунаи бланки коғазҳои қиматнок ва ё сертификати коғазҳои қиматнок дар ҳолати барориши шакли ҳуҷҷатӣ;
- ду нусхаи тарҳи барориши коғазҳои қиматнок;
- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи пардохти бочи давлатӣ барои бақайдгирии барориши коғазҳои қиматнок.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст дар мӯҳлати сӣ рӯзи тақвимӣ аз санаи гирифтани ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирӣ пешниҳодшуда барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссиониро ба қайди давлатӣ гирад ё дар бораи рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ қарори асоснок қабул намояд.

4. Ҳангоми бақайдгирии давлатии барориши коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба он рақами мушаххаси бақайдгирии давлатӣ дода мешавад.

5. Ҳангоми бақайдгирии давлатии ҳар як барориши иловагии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба он ҳамон рақами мушаххаси бақайдгирии давлатӣ бо коди иловагии ин барориши иловагии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дода мешавад.

6. Тартиби додани рақами бақайдгирии давлатӣ ба бароришҳои коғазҳои қиматноки эмиссионӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

7. Мақоми бақайдгиранда танҳо барои пуррагии маълумоте, ки дар ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирии давлатӣ пешниҳодшудаи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ нишон дода шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

8. Барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки ғайридавлатӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бочи давлатӣ ситонида мешавад.

9. Барои бақайдгирии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки маълумотро танҳо дар бораи коғазҳои қиматноки ба давлат тааллуқдошта дар бар мегирад, бочи давлатӣ ситонида намешавад.

10. Қоидаҳои барасмиятдарории бақайдгирии барориш ва стандартҳои сертификатҳои коғазҳои қиматнокро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.

Моддаи 17. Асос барои рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Асос барои рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва бақайдгирии тарҳи барориши коғазҳои қиматнок инҳо мебошанд:

- аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи коғазҳои қиматнок, аз ҷумла дар ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда мавҷуд будани маълумоте, ки боиси баровардани ҳулоса дар бораи зиддият доштани шартӣ эмиссия ва гардиши коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мувофиқат накардани шароити барориши коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи коғазҳои қиматнок мегарданд;

- мувофиқат накардани ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ пешниҳодшуда ва таркиби маълумоти дар онҳо мавҷудбуда ба талаботи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок;

- дар давоми сӣ рӯзи тақвими бо дархости мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок пешниҳод накардани ҳамаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- ба тарҳи барориши коғазҳои қиматнок ё қарор дар бораи барориши коғазҳои қиматнок (ҳуҷҷатҳои дигар, ки барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ асос мешаванд) дохил намудани маълумоти бардурӯғ ё маълумоте, ки ба ҳақиқат мувофиқ нест (маълумоти носаҳеҳ).

2. Нисбат ба қарор дар бораи рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва тарҳи барориши коғазҳои қиматнок ба суд шикоят кардан мумкин аст.

Моддаи 18. Талабот нисбат ба паҳн кардани коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ

1. Коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ метавонанд дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пас аз бақайдгирии тарҳи барориши коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок паҳн карда шаванд.

2. Коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд паҳн карда шаванд, агар эмитенти хориҷӣ шартҳои зеринро қонсӯ гардонад:

- эмитент ҳамчун шахси ҳуқуқӣ дар давлате, ки резиденти он мебошад, ба қайд гирифта шудааст ва мутобиқи қонунгузории давлате, ки дар он ба қайд гирифта шуда, дорои мақоми ҳуқуқии мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷамъияти саҳомии кушода баробар бошад;

- эмитент бо иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти брокерӣ ва ё дилериро барои муаррифии манфиатҳои он дар бозори коғазҳои қиматноки Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, шартнома бастааст;

- эмитент бо иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматноке, ки фаъолияти пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, барои баҳисобгирии ҳуқуқҳои соҳибони коғазҳои қиматнок, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коғазҳои қиматноки он пешниҳод шудаанд, шартнома баста бошад.

3. Барои паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ ба ғайр аз талаботе, ки дар қисми 1 ва 2 моддаи мазкур муқаррар гардидаанд, иҷрои муқаррароти Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон талаб карда мешавад.

Моддаи 19. Талабот нисбат ба мундариҷаи тарҳи барориши коғазҳои қиматнок

1. Маълумоти дар тарҳи барориши коғазҳои қиматнок дарҷгардида бояд ба ҳақиқати воқеӣ мувофиқ буда, барои баҳодиҳии вазъи хоҷагию молиявии эмитент муносиб бошад.

2. Маълумоти дар тарҳи барориш ифодаёфта наметавонад аз мӯҳлати шашмоҳа зиёд бошад.

3. Тарҳи барориши коғазҳои қиматнок бояд инҳоро дар бар гирад:

- тавсифномаи эмитент, номи фирмавӣ, суроға ва санаи таъсиси эмитент, намуди асосии фаъолияти хоҷагӣ, иштироки эмитент дар гурӯҳҳои саноатӣ, бонкӣ ва молиявӣ, иттиҳодияҳои дигар, инчунин, маълумот дар бораи ҷамъиятҳои хоҷагидорӣ фаръӣ ва вобастаи эмитент;

- маълумот дар бораи шахсони мансабдори эмитент, аз ҷумла маълумот дар бораи сохтор ва салоҳияти мақоми идоракунии эмитент, рӯйхати шахсони ба ҳайати мақоми идоракунии эмитент дохилбуда, миқдори ба шахсони мансабдор мансуббудаи саҳмияҳои эмитент ва ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он.

4. Маълумот дар бораи саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент:

- маълумот дар бораи миқдори умумии саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент;

- маълумот дар бораи соҳибони бастаҳои калони саҳмияҳо ва саҳмдороне, ки соҳибони бастаи назоратии саҳмияҳо мебошанд;

- маълумот дар бораи аҳдҳои бастаи эмитент, ки дар бастанӣ онҳо манфиатдории шахсони мансабдори он, шахсони бонуфузи соҳибони бастаҳои калони саҳмияҳо дар се соли охири молиявии баанҷомрасида ё барои ҳар як соли баохиррасида, агар эмитент фаъолияти худро аз се сол камтар амалӣ карда бошад, инчунин дар давраи то санаи таҳияи тарҳи барориши коғазҳои қиматнок ҷой дошт.

5. Маълумот дар бораи эмиссияи коғазҳои қиматнок:

- сана ва рақами протоколи қабули қарор дар бораи барориши коғазҳои қиматнок;

- намуд, категория (навъ) ва шакли коғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- арзиши номиналии ҳар як намуд, категория (навъ), силсилаи қоғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- ҳаҷми тахминии барориш бо ифодаи пулӣ ва миқдори қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки паҳнкунии он дар назар дошта шудааст;

- нархи (тартиби муайян намудани нархи) паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- мақсади гузаронидани эмиссия ва самтҳои истифодабарии маблағҳое, ки дар натиҷаи паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба даст омадаанд;

- тартиб ва мӯҳлати паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- тартиб ва шартҳои пардохти қоғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- тартиб ва шартҳои бастанӣ шартномаҳо дар рафти паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар ҳолати мавҷуд будани чунин шартҳо;

- маълумот дар бораи биржаи фондӣ, ки дар он фурӯши қоғазҳои қиматнок пешбинӣ шудааст;

- номи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок (агар эмитент аз хизматрасонии он истифода намояд);

- амале, ки дар ҳолати барзиёд ё нарасидани сатҳи обунашавӣ иҷро карда мешавад;

- маълумот дар бораи ҳиссаи иштироки давлат дар сармояи оинномавии эмитент, мавҷуд будани ҳуқуқи махсус ("сахмияи тиллоӣ");

- тартиби ошкор кардани ахборот дар бораи паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- тартиби баргардонидани маблағҳои аз пардохти қоғазҳои қиматнок гирифташуда, дар ҳолати баргузорнагардида эътироф намудани барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- суроғи маҳалҳои пардохти даромадҳо;

- номгӯй ва натиҷаҳои эмиссияҳои пештараи қоғазҳои қиматнок.

6. Маълумот дар бораи вазъи молиявии эмитент, ки инҳоро дар бар мегирад:

- ҳисоботи солонаи молиявии эмитент дар се соли охири молиявии баохиррасида ё барои ҳар як соли молиявии баохиррасида, агар эмитент фаъолияти худро камтар аз се сол амалӣ карда бошад, ҳулосаи аудитор (аудиторон) нисбат ба ҳисоботи молиявии мазкур;

- маълумот дар бораи қарздорӣ чорӣ ва кредитҳои эмитент;

- маълумот дар бораи далелҳои асосие, ки дар давоми се соли охири баитмомрасидаи молиявӣ ё ҳар соли баитмомрасидаи молиявӣ рух додаанд, агар эмитент фаъолияти худро аз се сол кам амалӣ карда бошад;

- тартиб ва самтҳои истифодаи маблағҳое, ки дар натиҷаи паҳнкунии банақшагирифтаи қоғазҳои қиматнок ҷалб карда шудаанд;

- маълумот дар бораи иштироки эмитент дар муруфиаҳои судӣ, дар ҳолатҳое, ки агар чунин иштирок метавонад ба ҷаъолияти молиявӣ хоҷагии эмитент таъсир расонад.

7. Тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки мутобиқ ба Қонуни мазкур қабул гардидаанд, метавонад ба таркиб, мазмун ва тартиби барасмиятдарории тарҳи барориш талаботи иловагӣ муқаррар карда шавад.

8. Тарҳи барориш бояд аз ҷониби шахсони масъули иттилооти дар тарҳи барориш дарҷгардида, шахсони мансабдор ва шахсони дигари эмитент имзо карда шаванд.

9. Шахсоне, ки ба тарҳи барориш имзо гузоштаанд, барои зараре, ки дар натиҷаи маълумоти носаҳеҳ, нопурра ба соҳиби коғазҳои қиматнок расонида шудааст ва ё сармоягузorro ба иштибоҳ мебарад, яқоя бо эмитент ба ҷавобгарии иловагӣ кашида мешаванд.

10. Дар ҳолати таъсисдиҳии ҷамъияти саҳомӣ, тарҳи барориш бояд маълумотҳоро, ки дар қисмҳои 3 ва 5 моддаи мазкур ифода ёфтаанд, дар бар гирад.

11. Дар ҳолати барориши вомбарг, ба ғайр аз маълумоти дар қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур ифодаёфта дар тарҳи барориш бояд маълумоти зерин ифода ёбад:

- муҳлати пардохт;
- дигар шартҳо вобаста ба коғазҳои қиматнок;
- кафолати иҷрои ўҳдадориҳо.

12. Дар тарҳи барориш омилҳои имконпазири хавф дар ҷаъолияти эмитент алоҳида бояд қайд карда шаванд.

13. Тарҳи барориши эмитенти хориҷӣ, ки паҳнкунии коғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, бояд маълумоти иловагии зеринро дар бар гирад:

- мақсадҳои (сабабҳои) паҳнкунии коғазҳои қиматнок дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- тартиби татбиқи ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои соҳибони коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- тартиби баррасии баҳсҳои вобаста ба амалӣ намудани ҳуқуқҳои соҳибони коғазҳои қиматнок ва изҳори даъво нисбат ба эмитент ҳангоми аз ҷониби он иҷро накардани ўҳдадориҳо оид ба коғазҳои қиматнок;

- номгӯи намояндаи эмитент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ваколатҳо ва масъулияти он дар назди соҳибони коғазҳои қиматнок;

- хавфҳои вобаста ба хариди коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- чораҳои пасткунандаи хавфҳо вобаста ба соҳибӣ кардани коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- маълумот дар бораи рейтинги кредитии эмитент;

- маълумот дар бораи гардиши коғазҳои қиматнок берун аз ҳудуди мамлакат, ки резиденти он эмитент мебошад;

- маълумот дар бораи ҳамаи биржаҳои фондии хориҷӣ, ки дар онҳо савдо бо коғазҳои қиматноки эмитент амалӣ шудааст (мешавад);

- нащрияҳои даврии чопӣ ва электронӣ, ки аз онҳо дар бораи эмитент маълумоти иловагӣ гирифта мумкин аст;

- маълумоти дигаре, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мутобиқи Қонуни мазкур қабулшуда, пешбинӣ гардидааст.

Моддаи 20. Тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш ҳангоми эмиссияи коғазҳои қиматнок

1. Эмитент вазифадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тағйиру иловаҳоро ба тарҳи барориши коғазҳои қиматнок бо маълумоти муфассали нав барои бақайдгирии он дар мӯҳлати на дертар аз панҷ рӯзи корӣ аз лаҳзаи бавучудой ё ошкор шудани тағйиру иловаҳо дар ҳолатҳои зерин пешниҳод намояд:

- агар дар маълумоте, ки дар тарҳи барориш дарҷ гардидааст, тағйирот ба вучуд ояд;

- агар маълумоти нави муҳим ба вучуд ояд, ки бояд дар тарҳи барориш ошкор шавад, агар он то лаҳзаи пешниҳод намудани тарҳи барориш ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҷой дошта бошад;

- агар тарҳи барориш маълумотеро дар бар гирад, ки он бардурӯғ бошад, ба иштибоҳ барад ё дар тарҳи барориш оид ба ошкор кардани ахборот камбудихо мавҷуд бошанд.

2. Тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар мӯҳлати на зиёда аз даҳ рӯзи корӣ аз лаҳзаи пешниҳод кардани тағйиру иловаҳо ба қайд гирифта мешаванд.

3. Дар давраи бақайдгирии тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматноки барориши мазкур манъ карда мешавад.

4. Дар ҳолати бақайдгирии тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш эмитенти коғазҳои қиматнок бо тартиб ва усулҳои пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок, ки мутобиқи Қонуни мазкур қабул гардидаанд, бояд оид ба тағйиру иловаҳои ба тарҳи барориш воридкардашуда ба обуначиёни коғазҳои қиматнок ва ба дигар сармоягузори коғазҳои қиматноки ба таври кушода паҳншаванда ахбор ошкор намояд.

Моддаи 21. Боздоштани паҳнкунии коғазҳои қиматнок ва бекор кардани тарҳи барориши бақайдгирифташуда

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок метавонад паҳнкунии коғазҳои қиматнокро ба мӯҳлати на зиёдтар аз як моҳ

боздорад ва пас аз ба охир расидани ин мӯҳлат метавонад бақайдгирии тарҳи барориширо дар ҳолатҳои зерин бекор намояд:

- тарҳи барориш дорои ҳама гуна маълумоте бошад, ки бардурӯғ аст ё ба иштибоҳ меандозад;

- дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматнок шартҳои пешниҳоди қоғазҳои қиматнок вайрон карда шаванд;

- дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматнок талаботи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки дар асоси Қонуни мазкур қабул гардидаанд, вайрон карда шаванд.

2. Ҳангоми боздоштани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешниҳоди қоғазҳои қиматнок дар давоми мӯҳлате, ки паҳнкуни боздошта шудааст, манъ аст.

3. Ҳангоми бекор кардани бақайдгирии тарҳи барориш, шахсони паҳнкундаи қоғазҳои қиматнок вазифадоранд паҳнкунии минбаъдаи қоғазҳои қиматнокро қатъ кунанд.

4. Агар ҳангоми эмиссияи қоғазҳои қиматнок бақайдгирии тарҳи барориш бекор карда шуда бошад, дар ин ҳолат паҳнкунии қоғазҳои қиматнок доирнагардида ҳисоб меёбад.

Моддаи 22. Маълумот дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки аз ҷониби эмитент ошкор карда мешавад

1. Дар ҳолати бақайдгирии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ эмитент вазифадор аст дастрасии иттилоотро, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок мавҷуд аст ба ҳама гуна шахсони ба ин манфиатдор, новобаста ба мақсадҳои гирифтани ин иттилоот, таъмин намояд.

2. Дар ҳолати обунашавии қушода эмитент вазифадор аст дар бораи бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ахборот ҷоп кунад, ҳамзамон тартиби ба ҳама гуна шахсони манфиатдор дастрас шудани маълумоти дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок бударо дар мақоми наشريавии ахбори омма нишон диҳад.

3. Дар ҳолати обунашавии пӯшида, ки бо бақайдгирии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ сурат мегирад, эмитент вазифадор аст дар бораи бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ахборот ҷоп намуда, зимнан, тартиби ба соҳибони эҳтимолии қоғазҳои қиматнок дастрас шудани иттилоотро, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок дарҷ мегардад, ишора намояд.

Моддаи 23. Шартҳои паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионии баровардашуда

1. Эмитент ҳуқуқ дорад танҳо пас аз бақайдгирии давлатии барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ба паҳнкунии қоғазҳои қиматнок шурӯъ намояд.

2. Миқдори қоғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда набояд аз миқдоре, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишон дода шудааст, зиёд бошад.

3. Эмитент метавонад миқдори камтари қоғазҳои қиматноки эмиссиониро нисбат ба миқдори дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишондодашуда паҳн кунад.

4. Миқдори воқеии қоғазҳои қиматноки паҳнкардашуда дар ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориш, ки барои тасдиқ пешниҳод мегардад, нишон дода мешавад.

5. Маблағҳои сармоягузoron ҳангоми баргузор нагардидани эмиссия бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок баргардонида мешаванд.

6. Эмитент вазифадор аст паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионии баровардашударо на дертар аз як сол аз рӯзи бақайдгирии (азнавбақайдгирии) давлатии барориши (барориши иловагии) чунин қоғазҳои қиматнок ба охир расонад.

7. Дар мавриди паҳнкунии қушод ё муомилоти қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба яке аз соҳибони эҳтимоли нисбат ба дигари он додани афзалият ҳангоми харидорӣ намудани қоғазҳои қиматнок манъ аст.

8. Муқаррароти мазкур дар ҳолатҳои зерин татбиқ намегардад:

- ҳангоми ба саҳмдорони ҷамъияти саҳомӣ додани ҳуқуқи афзалиятноки харидорӣ намудани барориши нави қоғазҳои қиматнок ба миқдоре, ки ба шумораи саҳмияҳои ба онҳо мансуббуда дар лаҳзаи қабули қарор дар бораи эмиссия мутаносиб аст;

- ҳангоми аз ҷониби эмитент ба ғайррезидентҳо ҷорӣ намудани маҳдудиятҳо барои харидорӣ намудани қоғазҳои қиматнок.

9. Ба эмитенте, ки қоғазҳои қиматнокро паҳн менамояд, истифода бурдани маблағҳо, ки дар рафти фурӯши қоғазҳои қиматнок ба даст меоянд, манъ карда мешавад.

10. Маблағҳои пулие, ки дар рафти фурӯши қоғазҳои қиматнок ба даст меоянд, то аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок баргузоргардида ё баргузорнагардида эътироф намудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок дар ҳисоби бонкии бонки хизматрасон нигоҳ дошта мешаванд.

11. Дар ҳолати баргузоргардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок, маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби эмитент гузаронида мешаванд, қоғазҳои қиматнок бошанд ба моликияти сармоягузoron (харидорон) ба ҳисоби онҳо гузаронида мешаванд.

12. Дар ҳолати баргузорнагардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок:

- маблағҳои пулие, ки аз паҳнкунии қоғазҳои қиматнок ба даст омадаанд, дар давоми се рӯзи қорӣ пас аз рӯзи баргузорнагардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок ба сармоягузoron баргардонида мешаванд;

- коғазҳои қиматнок ба ҳисоби эмитенте, ки ин коғазҳои қиматнокро паҳн кардааст, баргардонида мешаванд. Ҳамзамон коғазҳои қиматноки эмиссияи мазкур, ки паҳнкунии онҳо баргузорнагардида эътироф шудааст, бекор карда мешаванд.

13. Маҳдудиятҳои, ки дар қисмҳои 7 ва 8 моддаи мазкур муқаррар гардидаанд, нисбат ба паҳнкунии вомбарг татбиқ намегарданд.

14. Тартиби нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии маблағҳои, ки аз фурӯши вомбарг ворид мегарданд, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

Моддаи 24. Ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Эмитент вазифадор аст на дертар аз сӣ рӯзи пас аз ба охир расидани паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳисобот пешниҳод намояд.

2. Дар ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ бояд маълумоти зерин нишон дода шавад:

- санаҳои шурӯъ гардидан ва ба охир расидани паҳнкунии коғазҳои қиматнок;

- нархи (нархҳои) воқеии паҳнкунии коғазҳои қиматнок;

- миқдори коғазҳои қиматноки паҳншуда;

- ҳиссаи коғазҳои қиматноки паҳнкардашуда ва паҳнкарданашудаи барориш;

- ҳаҷми умумии воридшавии маблағҳо барои коғазҳои қиматноки паҳншуда, аз ҷумла ҳаҷми маблағҳо бо пули миллий, ки барои пардохти коғазҳои қиматнок супорида шудаанд, ҳаҷми маблағҳои пулӣ бо асъори хориҷӣ, ки барои пардохти коғазҳои қиматноки паҳнкарда супорида шудаанд ва дар лаҳзаи супоридан аз рӯи қурби Бонки миллии Тоҷикистон бо пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода ёфтаанд, ҳаҷми дороиҳои моддӣ ва ғайримоддӣ, ки ҳамчун пардохт барои паҳнкунии коғазҳои қиматнок супорида шуда, бо пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода ёфтаанд;

- дар бораи аҳдҳои, ки тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун аҳдҳои қалон эътироф мегарданд ва аҳдҳои, ки дар бастании онҳо манфиатдорӣ мавҷуд аст ва дар раванди паҳнкунии коғазҳои қиматнок иҷро шудаанд.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст дар давоми даҳ рӯзи қорӣ аз лаҳзаи пешниҳоди ҳисобот дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ оид ба тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок қарор барорад ё паҳнкунии мазкури коғазҳои қиматнокро баргузорнагардида эътироф намуда, бақайдгирии тарҳи бароришро бекор кунад.

4. Дар давоми панҷ рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқи ҳисобот дар бораи барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок эмитент вазифадор аст натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнокро тавассути чоп кардани натиҷаҳои он ошкор намояд.

5. Ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок аз ҷониби шахсе, ки вазифаи мақоми инфиродии иҷроияи эмитентро амалӣ менамояд ва сармуҳосиби он ба имзо расонида мешавад.

6. Шахсоне, ки ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссиониро ба имзо мерасонанд, ҳангоми мавҷуд будани гуноҳи онҳо барои зараре, ки аз ҷониби эмитент ба соҳибони коғазҳои қиматнок дар натиҷаи дар ҳисоботи мазкур дарҷ гардидани маълумоти носоҳеҳ, нопурра ва ё сармоягузorro баиштибоҳбаранда, ки аз ҷониби онҳо тасдиқ шудааст, яқоя масъулияти субсидиарӣ доранд.

Моддаи 25. Боздоштаи барориши коғазҳои қиматнок. Баргузорнагардида ё безътибор эътироф намудани барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Барориши коғазҳои қиматнок метавонад дар ҳама гуна давраҳои расмиёти эмиссия то тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳангоми ошкор гардидани қоидавайронкунии зерин аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок боздошта шавад:

- дар чараёни эмиссия аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи коғазҳои қиматнок;

- дар ҳучҷатҳое, ки дар асоси онҳо бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ амалӣ шудааст, ошкор намудани иттилооти носоҳеҳ ё баиштибоҳбаранда.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад эмиссияи коғазҳои қиматнок ро то баргараф намудани ҳуқуқвайронкунӣ боздорад. Дар ин ҳолат рафти мӯҳлати паҳнкунии коғазҳои қиматнок то лаҳзаи идома додани эмиссия боздошта мешавад. Идома додани эмиссия бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок амалӣ мегардад.

3. Тартиби боздоштан ва идома додани эмиссияи коғазҳои қиматнок бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муайян карда мешавад.

4. Барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонад бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок то ба қайди давлатӣ гирифтани ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргузорнагардида эътироф карда шавад.

5. Асос барои баргузрнагардида эътироф кардани барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок инҳо мебошанд:

- дар рафти эмиссияи коғазҳои қиматнок аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон, ки танҳо бо роҳи аз муомилот гирифтани коғазҳои қиматноки эмиссионии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок баргараф карда мешавад;

- дар ҳуҷҷатҳое, ки дар асоси онҳо бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ амалӣ карда шудааст, ошкор намудани маълумоти носоҳеҳ ё баиштибоҳбаранда, ки боиси вайрон гардидани ҳуқуқҳо ва ё манфиатҳои қонунии сармоягузoron ё соҳибони коғазҳои қиматноки эмитент мегардад;

- аз ҷониби эмитент ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок пешниҳод нагардидани ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар муҳлати муқаррарнамудаи Қонуни мазкур пас аз ба охир расидани муҳлати паҳнкунии онҳо;

- паҳн накардани ягон коғазҳои қиматнок и барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- аз ҷониби эмитент иҷро накардани талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар бораи баргараф намудани вайронкунии талаботи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон, ки ҳангоми эмиссияи коғазҳои қиматнок ба он роҳ дода шудааст.

6. Барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонад бо даъвои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар асоси қарори суд безътибор доништа шавад.

7. Безътибор донистани аҳдҳои алоҳида, ки дар раванди паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ баста мешаванд, боиси безътибор гардидани барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматнок и эмиссионӣ намегардад.

8. Баргузрнагардида ё безътибор донистани барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ боиси бекор гардидани бақайдгирии давлатии он, аз муомилот гирифтани коғазҳои қиматноки эмиссионии барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионии мазкур ва ба соҳибони ҷунин коғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргардонидани маблағҳои пулӣ ё молу мулки дигаре, ки эмитент барои пардохти онҳо гирифтааст, мегардад.

9. Тартиби аз муомилот гирифтани коғазҳои қиматнок и эмиссионӣ ва ба соҳибони ҷунин коғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргардонидани маблағҳо ё молу мулки дигар бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

10. Ҳамаи хароҷоти вобаста ба баргузрнагардида ё безътибор донистани барориши (барориши иловагии) коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва баргардонидани маблағҳо ба соҳибони онҳо аз ҳисоби эмитент амалӣ карда мешаванд.

11. Соҳибони қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки бинобар сабаби баргузорнагардида ё безътибор дониستاني барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ зарар дидаанд, ҳуқуқ доранд то вон зарари расонида ро аз эмитенти қоғазҳои қиматнок талаб намоянд.

Моддаи 26. Тадбирҳои иловагӣ оид ба ҳимояи манфиатҳои сармоягузoron

1. Агар дар давраи гузаронидани фурӯши озоди қоғазҳои қиматнок эмитент ба маълумот дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишон дода шудааст, ислоҳот дарорад, шахсоне, ки ба қоғазҳои қиматнок обуна шудаанд ё онҳоро харидаанд, метавонанд дар давоми понздаҳ рӯзи баъди наشري маълумоти нав шартнома ро бекор намоянд, агар онҳо чунин шуморанд, ки ин ислоҳот метавонанд ба курби (арзиши) қоғазҳои қиматнок таъсири номусоид расонанд.

2. Дар сурати шартнома ро бекор кардани харидор эмитент барои талофӣ намудани харочоту зиёнҳои сармоягузoron, ки ба обунашавӣ ва харидории қоғазҳои қиматнок алоқаманданд, масъул мебошад.

3. Агар ахбори аввал наширгардидаи тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок ки минбаъд ба он тағйирот ворид шудааст, аз тарафи иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок тасдиқ шуда бошад, ин иштирокчӣ якҷоя бо эмитент дар назди сармоягузoron масъул мебошад.

4. Агар маблағи воқеии обунашавӣ ё харидории қоғазҳои қиматнок аз маблағе, ки онро эмитент дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок эълон карда буд, кам бошад, шахсоне, ки ба қоғазҳои қиматнок обуна шудаанд ё онҳоро харидорӣ намудаанд, дар муҳлати понздаҳ рӯзи баъди ба итмом расидани муҳлати обунашавӣ метавонанд шартнома ро бекор кунанд. Эмитент бошад, дар ин ҳолат вазифадор аст ба сармоягузoron пулҳои гирифтаашро бе ӯҳдадории пардохти фоизҳо ва талофии харочот ё зиёнҳои эҳтимоли баргардонад.

5. Дар мавриди аз маблағи дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок эълонгардида зиёд будани маблағи обуна эмитент вазифадор аст ба обуначиён пулҳоро ба миқдоре баргардонад, ки аз андозаи барориши эълонгардида зиёд мебошад. Тартиби баргардонидани маблағҳо дар маълумот дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок тавсиф мегардад.

Моддаи 27. Хусусиятҳои барориши вомбаргҳо аз ҷониби ҷамъияти хоҷагидорӣ

1. Барориши вомбаргҳо аз ҷониби ҷамъияти хоҷагидорӣ пас аз пардохти пурраи сармояи оинномавии он иҷозат до да мешавад.

2. Арзиши номиналии ҳамаи вомбаргҳои ҷамъияти хоҷагидорӣ набояд аз андозаи сармояи оинномавии он ва ё ҳаҷми таъминоте, ки бо ин мақсадҳо ба ҷамъияти хоҷагидорӣ аз ҷониби шахсони сеюм дода шудааст, зиёд бошад.

3. Ҳангоми набудани таъминоте, ки аз ҷониби шахси сеюм дода шудааст, барориши вомбаргҳо на пештар аз соли сеюми мавҷудияти ҷамъияти хоҷагидорӣ ва бо шарт ба тариқи муносиб тасдиқ гардидани ҳисоботи солонии муҳосибӣ дар ду соли ба охир расидаи молиявӣ иҷозат дода мешавад.

Моддаи 28. Ҳукуқи моликият ба қоғазҳои қиматнок

1. Ҳукуқи соҳибони қоғазҳои қиматноки шакли хуччатии барориш бо қоғазҳои қиматнок, сертификатҳо ва сабтҳо аз рӯи ҳисоби депо дар маҳфуздорандаҳо (агар сертификатҳо барои нигоҳдорӣ ба маҳфуздоранда супорида шуда бошанд) тасдиқ мегардад.

2. Ҳукуқи моликият ба қоғазҳои қиматноки шакли барориши ғайрихуччатӣ дар низоми пешбурди феҳрист - бо сабтҳо дар ҳисобҳои шахсии нигоҳдорандаи феҳрист ё дар ҳолати баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматнок дар маҳфуздоранда - бо қайдҳо аз рӯи ҳисоби депо дар маҳфуздоранда тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 29. Гузариши ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматнок

1. Ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматноки номии ғайрихуччатӣ дар ҳолатҳои зерин ба харидор мегузарад:

- ба ҳисоб гирифтани ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматнок дар низоми пешбурди феҳрист - аз лаҳзаи ворид намудани қайдҳои воридотӣ дар ҳисоби шахсии харидор;

- ба ҳисоб гирифтани ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматнок ба шахсе, ки фаъолияти маҳфуздорандагиро амалӣ менамояд - аз лаҳзаи ворид намудани қайди воридотӣ аз рӯи ҳисоби депои харидор.

2. Тартиби гузаштани ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматноки хуччатӣ бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Агар бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад, дар ин ҳолат маҳфуздоранда ё нигоҳдорандаи феҳрист метавонанд қоғазҳои қиматнокро аз ҳисоби як нигоҳдорандаи бақайдгирифташуда ба ҳисоби шахси дигар бо асосҳои зерин интиқол диҳанд:

- бо супориши шахси бақайдгирифташуда;
- фармоиши интиқолӣ;
- бо хуччатҳое, ки бастанӣ аҳдро дар биржаи фондӣ тасдиқ менамоянд;
- бо хуччатҳое, ки вориси ҳуқуқиро тасдиқ менамоянд;
- бо қарори суд.

4. Шахсе, ки пешбурди феҳристи нигоҳдорандагони қоғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, вазифадор аст дар бораи гузариши ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок дар феҳрист дар давоми се рӯзи бонкӣ аз лаҳзаи гирифтани хуччатҳо қайди дахлдор кунад ё раддияи асоснокро ба қайди дахлдор пешкаш намояд.

5. Дар ҳолатҳое, ки агар маълумот дар бораи ҷой доштани бавучудой, гузариш (супоридан), тағйир ёфтани гаронӣ ва қатъ гардидани ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок ба шахси баҳисобгирандаи ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок дар лаҳзаи пӯшида шудани феҳрист барои иҷроии ӯҳдадориҳои эмитент, ки таркиби қоғазҳои қиматнокро (овоздиҳӣ, гирифтани суди сахмия ва ғайраҳо) дар бар мегирад, хабар дода нашудааст, иҷроии ӯҳдадориҳои нисбат ба шахси бақайдгирифташуда

муносиб эътироф мегардад. Масъулият барои сари вақт расонидани чунин огоҳисозӣ ба ӯҳдаи харидори қоғазҳои қиматнок вогузор мешавад.

6. Маълумот дар бораи соҳибони қоғазҳои қиматнок, миқдори ба онҳо тааллуқдоштаи қоғазҳои қиматнок ва дар бораи амалиёт бо онҳо махфӣ мебошад, ба истиснои маълумот дар бораи соҳибони бастаи калони сахмияҳои ҷамъиятҳои сахомии кушода, ки мувофиқи Қонуни мазкур ошкор карда мешавад.

7. Маълумоти мазкур метавонад ба инҳо дода шавад:

- ба соҳибони қоғазҳои қиматнок ва намояндагони қонунии онҳо;
- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок;
- ба шахсони дигар дар асоси санади судӣ, ки қувваи қонунӣ пайдо кардааст.

Моддаи 30. Гардиши қоғазҳои қиматнок

1. Аҳдҳо оид ба хариду фурӯши қоғазҳои қиматноки ҷамъиятҳои сахомӣ дар бозори муташаккил ва номуташаккил баста мешаванд. Аҳдҳо дар бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни касбӣ бо роҳи хариду фурӯши қоғазҳои қиматнок аз номи худ ё аз номи муштарӣ, аз ҳисоби худ ё аз ҳисоби муштарӣ баста мешаванд.

2. Аҳдҳо дар бозори номуташаккили қоғазҳои қиматнок метавонанд ҳам аз ҷониби худи сармоягузoron ва ҳам бо истифодаи хизмати иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок баста шаванд.

3. Ваколатҳои иштирокчии касбӣ дар бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок бо бастанӣ шартнома бо муштарӣ, ки шартҳои барои бастан ва иҷрои аҳдҳо зарурро муайян мекунанд, тасдиқ мегарданд.

4. Расмиёти бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок ва сабти онҳо бо қоғазҳои таъминоти дар бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок амалкунанда муайян карда мешавад.

БОБИ 5. ТАЪМИНОТИ ИТТИЛООТИИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 31. Ошкор кардани иттилоот

1. Зери мафҳуми ошкор кардани иттилоот таъмини дастрасии он ба ҳамаи шахсони ба ин ҳавасманд, новобаста ба мақсадҳои гирифтани иттилооти мазкур мутобиқи расмиёте, ки дарёфт кардан ва гирифтани онро кафолат медиҳад, фаҳмида мешавад.

2. Иттилооти дастраси ҳама дар бозори қоғазҳои қиматнок иттилооте эътироф карда мешавад, ки барои дастрасии он имтиёзхоро талаб намекунад ё он бояд мувофиқи Қонуни мазкур ошкор карда шавад.

3. Эмитенте, ки ҷамъияти сахомии кушода мебошад, вазифадор аст иттилоотро дар шакли ҳисоботи солона, ки дар таркиби он ҳисоботи молиявии эмитент барои як сол ва дигар иттилооти пешбининамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок шомил мебошанд, ошкор созад.

4. Ҳисоботи молиявие, ки ба таркиби ҳисоботи солона шомил мебошад, бояд мутобиқи санадҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тайёр карда шавад.

5. Ҳисоботи солона бояд инҳоро дар бар гирад:

- ҳисоботи солонаи молиявии эмитент ва ҳулосаи аудитор нисбат ба он;
- иттилоот дар бораи ҳамаи қоғазҳои қиматноки дар давоми соли ҳисоботӣ баровардаи эмитент;
- маълумот дар бораи миқдори умумии саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент;
- рӯйхати ҳамаи саҳмдорони калон ва саҳмдорон - соҳибони бастаҳои назоратии саҳмияҳо ва ҳиссаи онҳо дар миқдори саҳмияҳои эмитент;
- маълумот дар бораи ҳар як шахси мансабдори эмитент;
- тавсифи кӯтоҳи таҷрибаи идоракунии корпоративии эмитент;
- маълумоти дигари пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки мутобиқи Қонуни мазкур қабул шудаанд.

6. Ҳисоботи солона на дертар аз навад рӯзи тақвими пас аз санаи баитмомрасии соли ҳисоботӣ таҳия мегардад.

7. Ифодаи кӯтоҳи ҳисоботи солона, аз ҷумла ҳисоботи молиявӣ бо тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар воситаҳои чопӣ ё электронии ахбори омма чоп карда мешавад.

8. Нусхаи ҳисоботи солона бояд барои шиносшавӣ ба ҳамаи шахсони манфиатдор, ки ба онҳо нусхаи ҳисобот бо пардохти маблағе, ки аз хароҷот барои тайёр кардани он зиёд нест, метавонад дастрас бошад.

9. Эмитент бояд ба биржаи фондие, ки листинги қоғазҳои қиматноки онро анҷом додаст, нусхаи ҳисоботи солонро на дертар аз сӣ рӯзи тақвими пас аз тасдиқ гардидани ҳисоботи солона аз ҷониби мақоми ваколатдори эмитент пешниҳод намояд.

10. Ҳисоботи солона ва иттилоот дар бораи ошкорсозии он ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок на дертар аз чил рӯзи тақвими аз санаи тасдиқи ҳисоботи солона аз тарафи мақоми ваколатдори эмитент пешниҳод карда мешавад.

11. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад ҳисоботи солонаи эмитентро нашр кунад ё бо тарзи дигар дастрасии онро ба доираи васеи шахсон таъмин намояд.

Моддаи 32. Аз ҷониби эмитент ошкор кардани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим

1. Эмитенте, ки ҷамъияти саҳомии кушода мебошад, вазифадор аст маълумотро дар бораи далелҳои муҳим (ҳодисаҳо, амалиёт), ки ба фаъолияти молиявӣю хоҷагии он таъсир мерасонанд, ошкор созад.

2. Ба далелҳои муҳим ҳодисае (далеле), ки ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии эмитент ва ё ба нархи қоғазҳои қиматнок метавонад таъсир расонад, мансуб мебошад, аз ҷумла:

- тағйирот дар рӯйхати шахсони ба мақоми идоракунии эмитент шомилбуда (ба истиснои маҷлиси умумии шахмдорон);

- тағйирот дар андозаи иштироки шахсони ба мақоми интихобии идоракунии эмитент дохилбуда, дар сармояи эмитент, инчунин ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он;

- тағйирот дар рӯйхати соҳибони панҷ ва зиёда аз он Ҷоизи қоғазҳои қиматнок (ҳиссаҳо), инчунин дар бораи тағйироти ҳиссаҳои соҳибони панҷ Ҷоиз ва ё зиёда аз он қоғазҳои қиматнок (ҳиссаҳо) доранд;

- тағйирот дар рӯйхати шахсони ҳуқуқие, ки дар он эмитент соҳиби бист ва зиёда аз он Ҷоизи сармояи оинномавӣ мебошад;

- дар феҳристи эмитент пайдо шудани шахсе, ки соҳиби беш аз панҷ Ҷоизи саҳмияҳои овоздиҳанда (ҳиссаҳо) мебошад;

- далелҳои, ки боиси якбора беш аз даҳ Ҷоиз зиёдшавӣ ё камшавии арзиши дороиҳои эмитент гардидаанд;

- далелҳои, ки боиси якбора беш аз даҳ Ҷоиз зиёд шудани даромади соф ва зарари софи эмитент гардидаанд;

- далелҳои дар бораи аҳдҳои якҷафъаинаи эмитент, ки андозаи онҳо ё арзиши молу мулк аз рӯи онҳо даҳ Ҷоиз ва зиёда аз он дороиҳои эмитентро дар санаи бастанӣ аҳд ташкил медиҳад;

- азнавташкилдиҳии эмитент, ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он;

- даромадҳои ҳисобкардашуда ва ё пардохтшаванда (пардохтшуда) аз рӯи қоғазҳои қиматнок и эмитент;

- қарорҳои маҷлиси умумӣ;

- пардохти қоғазҳои қиматноки эмитент;

- ҳодисаҳои (далелҳои) дигар, ки бо санадҳои меъриии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешбинӣ шудаанд.

3. Эмитент на дертар аз панҷ рӯзи қорӣ аз лаҳзаи фарорасии далели муҳим вазифадор аст:

- дар бораи далелҳои муҳим дар воситаҳои ахбори омма маълумот нашр намояд;

- дар бораи далелҳои муҳим ба биржаи фондӣ маълумот пешниҳод намояд, агар қоғазҳои қиматнок и эмитенти мазкур дар биржаи фондӣ нархгузорӣ (котировка) карда шаванд.

4. Эмитент на дертар аз се рӯзи қорӣ аз санаи ошкор намудани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи мазкур вазифадор аст дар бораи далелҳои муҳим ва ошкор намудани онҳо ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок маълумот фиришонанд.

5. Биржаи фондӣ вазифадор аст на дертар аз се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим ба иштирокчиёни савдои худ дар бораи далелҳои муҳим маълумот диҳад. Иштирокчии савдо дар мӯҳлати се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилоот вазифадор аст мизочони худро бо иттилоот дар бораи далелҳои муҳим, ки ба ӯ пешниҳод гардида буданд, шинос намояд.

6. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад иттилооти эмитентҳоро дар бораи далелҳои муҳим нашр намояд ё дастрасии онҳоро бо тарзи дигар ба доираи васеи шахсон таъмин намояд.

Моддаи 33. Иттилооти хизматӣ

1. Иттилооти хизматӣ ҳама гуна иттилооти дастраси умуминабуда дар бораи эмитент ва коғазҳои қиматноки эмиссионии баровардаи ӯ ҳисоб меёбад, ки шахсони дорой онро бинобар вазъи хизматӣ, ӯҳдадорихои меҳнатӣ ё шартномаҳои бо эмитент басташуда дар муқоиса бо дигар иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок дар мавқеи афзалиятнок чой медиҳад.

2. Ба шахсони дорой иттилооти хизматӣ инҳо мансубанд:

- аъзои мақоми идоракунии эмитент;
- аудиторони эмитент ё иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки бо шартнома бо ин эмитент алоқаманд мебошад;
- хизматчиёни мақомоти давлатӣ, ки бинобар доштани ваколатҳои назоратӣ ва ваколатҳои дигар ба иттилооти мазкур дастрасӣ доранд.

3. Ҳамзамон зери мафҳуми аъзои мақоми идоракунии эмитент шахсоне фаҳмида мешаванд, ки доимо ё муваққатан дар шахсони ҳуқуқии мазкур вазифаҳои вобаста ба иҷрои ӯҳдадорихои ташкилию роҳбарӣ ё маъмурию хоҷагиро ишғол менамоянд, инчунин аз рӯи ваколати махсус чунин ӯҳдадорихоро иҷро мекунанд.

4. Шахсони воқеие, ки ба иттилооти хизмати ба корхонаҳо-эмитентҳо мансуббуда роҳ дода шудаанд, инчунин аъзоёни оилаи онҳо метавонанд коғазҳои қиматноки ин эмитентҳоро танҳо бо шартҳои худ нигоҳ доштани онҳо ба мӯҳлати на кам аз шаш моҳ харидорӣ намоянд.

5. Шахсоне, ки дорой иттилооти хизматӣ мебошанд, ҳуқуқ надоранд иттилооти хизматиро барои бастанӣ аҳд ба шахсони сеюм маълум намоянд.

БОБИ 6. ФАЪОЛИЯТИ КАСБӢ ДАР БОЗОРИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 34. Намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок

1. Дар бозори коғазҳои қиматнок намудҳои зерини фаъолияти касбӣ муқаррар карда мешаванд:

- фаъолияти брокерӣ дар бозори коғазҳои қиматнок;
- фаъолияти дилерӣ дар бозори коғазҳои қиматнок;
- оид ба идораи портфели коғазҳои қиматнок ;

- оид ба муайян кардани ўхдадориҳои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок;

- оид ба пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок;

- фаъолияти маҳфуздорӣ;

- фаъолияти ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок.

2. Иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок шахсони ҳуқуқие буда метавонанд, ки танҳо бо фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок машғул мебошанд.

Моддаи 35. Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок

Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият" амалӣ карда мешавад.

Моддаи 36. Шартҳои, ки мувофиқи онҳо ба пешбурди фаъолияти касбӣ бо коғазҳои қиматнок ҳамчун иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок иҷозат дода намешавад

1. Шахси ҳуқуқие, ки дар фонди оинномавии он ҳиссаи ягон иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок ё ҳиссаи шахси ҳуқуқӣ, ки ширкаткунандаи он иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок мебошад, аз бист бозори коғазҳои қиматнок иҷозатнома гирифта наметавонад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

2. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок наметавонад аз дигар иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок моликиятро ба андозаи беш аз панҷ фоизи фондӣ оинномавӣ харидорӣ намояд.

3. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок наметавонад бо инҳо савдо кунад:

- коғазҳои қиматноки манзурии барориши худ;

- саҳмияҳои он эмитенте, ки ӯ соҳиби беш аз панҷ фоизи фондӣ оинномавии он мебошад.

4. Маълумоти дар моддаи мазкур ифодагардида наметавонад ҳамчун сирри тижоратии иштирокчиёни аҳдҳо эътироф гардад.

Моддаи 37. Талабот нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок бояд ба талаботи зерин мутобиқат намояд:

- доштани воситаҳои барномавию техникӣ ва таҷҳизоти дигар, ки барои амалӣ намудани фаъолият дар бозори коғазҳои қиматнок заруранд;

- ҳуҷҷатҳои дохилии иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимкунанда, ки шарт ва тартиби амалӣ намудани фаъолиятро дар бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамоянд, бояд ба талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқат намоянд;

- риояи дигар талаботи пешбиниамудай қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон.

2. Кормандони иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки дар амалӣ намудани фаъолияти касбӣ бевосита иштирок менамоянд, вазифадоранд ба талаботи тахассусии муқаррарнамудай мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқ бошанд.

3. Тартиби гузаронидани аттестатсияи кормандони иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва додани шаҳодатномаи тахассусиро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.

4. Шаҳодатномаи тахассусӣ ба мӯҳлати амали иҷозатномаи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок дода мешавад.

Моддаи 38. Фаъолияти брокерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолияти брокерӣ ин фаъолият оид ба бастанӣ аҳдҳои граждании ҳуқуқӣ бо қоғазҳои қиматнок бо супориши мизоч аз ном ва аз ҳисоби мизоч ё аз номи худ ва аз ҳисоби мизоч дар асоси шартномаи дахлдор бо мизоч эътироф мегардад.

2. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти брокериро амалӣ менамояд, брокер ном бурда мешавад.

3. Брокер вазифадор аст қоғазҳои қиматнок, маблағҳои мизочон ва амалиётро бо онҳо мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирад.

4. Пул ва қоғазҳои қиматноки мизоч алоҳида аз дороиҳои шахсии брокер ба ҳисоб гирифта мешаванд ва дар ҳолати муфлисшавӣ ё барҳамдиҳии ихтиёрии брокер ба тавозуни барҳамдиҳӣ дохил карда намешаванд.

5. Брокер баҳисобгирии ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматноки мизочони худро дар маҳфуздоранда, нигоҳдории пулҳои мизочро дар ҳисоби (ҳисобҳои) алоҳида дар банкҳои тичоратӣ, ки брокер ё маҳфуздорандаи брокер мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон кушодааст, таъмин менамояд. Дороиҳои мизочони брокер, ки дар маҳфуздоранда ё дар банкҳои тичоратӣ ҷойгир мебошанд, наметавонанд аз рӯи ўҳдадориҳои брокер ситонида шаванд.

6. Аз ҷониби брокер бе супориши хаттии мизоч аз номи мизоч харидан ё фурӯштани қоғазҳои қиматнок ё ба шахси дигар додани қоғазҳои қиматноке, ки ба мизоч мансубанд, манъ аст.

7. Брокер вазифадор аст супоришҳоро, ки ӯ ё шахси ваколатдори вай аз мизочон мегирад, бо нишон додани номи ҳар як мизочи супоришдода, тафсилоти супориш ва вақти воридшавии он ҳаррӯза ба ҳисоб гирад.

8. Брокер вазифадор аст ба мизочон ошкорсозии иттилоотро дар бораи коғазҳои қиматноке, ки мавзӯи аҳдҳо мебошанд, мутобиқи талаботи Қонуни мазкур таъмин намояд.

9. Брокер вазифадор аст супоришҳои мизочонро барои харид, фурӯш ва ивази коғазҳои қиматнок бо тартибе, ки супориш ворид мешавад, иҷро намояд ва вазифадор аст ба супориши мизоч нисбат ба супоришҳои шахсии брокер ё шахси бонуфуз ё шахси ба брокер алоқаманд доир ба амалиёт бо коғазҳои қиматнок афзалият диҳад.

10. Брокер вазифадор аст супориши мизочро бечунучаро иҷро намояд, агар иҷрои супориш бар хилофи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад. Дар ин ҳолат брокер вазифадор аст ба мизоч хабар расонад, ки вай ҳуқуқ надорад супориши ӯро иҷро намояд.

11. Брокер ҳуқуқ надорад бо коғазҳои қиматноке, ки эмитенти он худи ӯ мебошад, аҳдҳо бандад.

12. Тартиби амалӣ намудани фаъолияти брокерӣ дар бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 39. Фаъолияти дилерӣ дар бозори коғазҳои қиматнок

1. Фаъолияти дилерӣ ин бастанӣ аҳдҳои хариду фурӯши коғазҳои қиматнок аз номи худ ва аз ҳисоби худ бо роҳи эълони оммавии нархҳои харид ва ё фурӯши коғазҳои қиматноки муайян бо ӯҳдадорӣ харид ва ё фурӯши ин коғазҳои қиматнок аз рӯи нархи эълоннамудаи шахсе, ки чунин фаъолиятро амалӣ менамояд, эътироф мегардад.

2. Иштирокчиҳои касбии бозори коғазҳои қиматноке, ки фаъолияти дилериро амалӣ менамояд, дилер ном бурда мешавад.

3. Ба ғайр аз нарх дилер ҳуқуқ дорад дигар шартҳои муҳими шартномаи хариду фурӯши коғазҳои қиматнокро эълон намояд:

- миқдори камтарин ва зиёдтарини коғазҳои қиматноки харидашаванда ва ё фурӯхташаванда;

- инчунин мӯҳлате, ки дар давоми он нархҳои эълоншуда амал мекунанд.

4. Ҳангоми дар эълон набудани ишора ба дигар шартҳои муҳим дилер вазифадор аст тибқи шартҳои муҳими аз ҷониби мизоч пешниҳодшуда шартнома бандад.

5. Дар ҳолати саркашӣ кардани дилер аз бастанӣ шартнома нисбат ба он мумкин аст дар бораи бастанӣ маҷбурии чунин шартнома ва ё дар бораи ҷуброни зарари ба мизоч расонидашуда даъво карда шавад.

6. Дилер ҳуқуқ надорад бо коғазҳои қиматноке, ки эмитенти он худи ӯ мебошад, аҳдҳо бандад.

7. Тартиби амалӣ намудани фаъолияти дилерӣ дар бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 40. Фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок ин фаъолият оид ба идоракунии бовариноки коғазҳои қиматнок эътироф мегардад, ки ба шахси ҳуқуқӣ аз ҷониби соҳиби ин коғазҳо мутобиқи шартномаи басташуда пешкаш гардидаанд.

2. Иштирокчиҳои касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти идоракунии портфели коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, идоракунанда номида мешавад.

3. Фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок аз ҷониби идоракунанда бо мақсади гирифтани фоида ба манфиати мизочи идоракунанда бар ивази мукофотпулӣ амалӣ карда мешавад.

4. Идоракунанда соҳиби дороиҳои мизоч намебошад.

5. Молу мулки идоракунанда бояд аз молу мулки мизочони идоракунанда ҷудо карда шавад.

6. Ситонидани дороиҳои инвестиционии мизочони ширкати идоракунанда аз рӯи ӯҳдадориҳои ширкати идоракунанда манъ аст.

7. Тартиби амалӣ намудани фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок, ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои идоракунанда бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муайян карда мешаванд.

Моддаи 41. Фаъолият оид ба муайян намудани ӯҳдадориҳои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба муайян намудани ӯҳдадориҳои тарафҳо (чамъоварӣ, муқоиса, таҳрири иттилоот оид ба аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок ва тайёр кардани ҳуҷҷатҳои муҳосибӣ аз рӯи онҳо) ва ҳисобӣ аз рӯи таъмини коғазҳои қиматнок ва ҳисоббаробаркуниҳо бо онҳо фаъолияти клирингӣ эътироф мегардад.

2. Иштирокчиҳои касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти клирингиро амалӣ менамояд, ташкилоти клирингӣ номида мешавад.

3. Ташкилотҳое, ки клирингро бо коғазҳои қиматнок амалӣ менамоянд, бинобар сабаби ҳисоббаробаркунӣ аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок ҳуҷҷатҳои муҳосибиро, ки ҳангоми муайян намудани ӯҳдадориҳои тарафҳо дар асоси шартномаҳо бо иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок омода карда шуданд, ки барои онҳо ҳисоббаробаркунӣ гузаронида мешавад, барои иҷро қабул мекунанд.

4. Ташкилоти клиринги вазифадор аст қоидаҳои амалӣ намудани фаъолияти клирингиро тасдиқ кунад.

5. Талабот нисбат ба ташкилотҳои клирингӣ, инчунин қоидаҳои амалӣ намудани клиринг бо коғазҳои қиматнок аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешаванд.

6. Қоидаҳои амалӣ намудани клиринг бо қоғазҳои қиматнок, инчунин тағйиру иловаҳо ба онҳо бояд бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқа карда шаванд.

7. Ташкилоти клирингӣ, ки ҳисоббаробаркуниро аз рӯи аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок амалӣ менамояд, вазифадор аст барои паст кардани хавфҳои иҷро накардани аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок фондҳои махсус таъсис диҳад.

8. Андозаи камтарини фондҳои махсуси ташкилоти клирингиро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.

Моддаи 42. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ин фаъолият оид ба чамъкунӣ, қайдкунӣ, коркард, нигоҳдорӣ ва пешниҳод кардани маълумоте эътироф мегардад, ки низоми пешбурди феҳристи соҳибони қоғазҳои қиматнокро ташкил медиҳад.

2. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолиятро оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок амалӣ менамояд, дорандаи феҳрист номида мешавад.

3. Эмитенти қоғазҳои қиматнок бояд бо нигоҳдорандаи феҳристи қоғазҳои қиматнок барои пешбурд ва нигоҳдории феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок шартнома бандад.

4. Дар ҳолатҳои истисноӣ мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок барои пешбурди феҳристи саҳмдорони чамъиятҳои саҳомӣ, ки дар онҳо ҳиссаи давлат мавҷуд аст ва аз рӯи хусусияти фаъолияти худ объектҳои махсусан муҳим ба ҳисоб мераванд, ҳуқуқ дорад.

5. Чамъияти саҳомии пӯшида ҳуқуқ дорад пешбурд ва нигоҳдории феҳристи саҳмдоронро мустақилона таъмин намояд ё пешбурд ва нигоҳдории онро ба нигоҳдорандаи феҳрист супорад.

6. Феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматноки як эмитент бояд аз ҷониби як нигоҳдорандаи феҳрист пеш бурда шавад. Нигоҳдорандаи феҳрист метавонад феҳристҳои соҳибони қоғазҳои қиматноки шумораи номахдуди эмитентҳоро пеш барад.

7. Тартиби пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок, супоридани феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ва ҳамаи ҳуҷҷатҳои дигари вобаста ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

8. Нигоҳдорандаи феҳрист вазифадор аст бо талаби дорандаи қоғазҳои қиматнок иқтибосро аз феҳрист, ки дорои маълумот дар бораи соҳиби ҳисоби шахсӣ, миқдори қоғазҳои қиматноки мансуб ба ҳамин дорандаи талабкунанда, далелҳои гаронии онҳо бо ўҳдадорихо, инчунин иттилооти дигари марбут ба ин қоғазҳои қиматнок мебошад, пешниҳод намояд. Иқтибос аз низоми пешбурди

фехрист, ки ҳангоми гузариши ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок ба расмият дароварда шудаанд, ба соҳибони онҳо ройгон дода мешавад.

9. Дар ҳолати қатъ кардани амалӣ шартнома аз рӯи нигоҳдории низоми пешбурди фехрист байни эмитент ва нигоҳдорандаи фехрист, нигоҳдорандаи фехрист иттилоотро, ки аз эмитент гирифтааст, ҳамаи маълумот ва ҳуҷҷатҳоро, ки низоми пешбурди фехристро ташкил медиҳанд, инчунин фехристеро, ки дар санаи қатъ кардани амалӣ шартнома таҳия гардидааст, ба дигар нигоҳдорандаи фехристи нишондодаи эмитент месупорад.

10. Нигоҳдорандаи фехрист, инчунин кормандони он, муассисон набояд шахси бонуфузи эмитент, шахси мансабдори он ва иштирокчии эмитент бошанд, ки мустақилона ё якҷоя бо шахсони бонуфуз соҳибии панҷ фоиз ва зиёда аз он саҳмияҳои эмитенти мазкурро соҳибӣ менамоянд.

11. Нигоҳдорандаи фехрист ҳуқуқ надорад дар ихтиёри худ қоғазҳои қиматноки эмитентро, ки фехристи нигоҳдории қоғазҳои қиматноки онро пеш мебарад, дошта бошад.

12. Раддияи беасоси нигоҳдорандаи фехрист дар бораи ворид намудани қайдҳо ба фехрист ё саркашӣ кардан аз чунин қайдҳо боиси ҷавобгарии пешбиниамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

13. Нигоҳдорандаи фехрист барои зараре, ки бинобар сабаби ғайриимкон гардидани амалисозии ҳуқуқҳои қонунии мизоҷ дар натиҷаи аз ҷониби нигоҳдорандаи фехристи дорандагони қоғазҳои қиматнок вайрон кардани тартиби пешбурди фехрист дар назди мизоҷ масъул мебошад.

14. Нигоҳдорандаи фехрист барои аз ҷониби эмитент пешниҳод шудани маълумоти носоҳеҳ бо мақсади таҳия ва пешбурди фехристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ҷавобгар намебошад.

15. Маълумот дар бораи амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ҳисобҳо, миқдори қоғазҳои қиматноки шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки дар фехристи соҳибони қоғазҳои қиматнок ифода ёфтаанд, махфӣ мебошад. Иттилооти мазкур ба инҳо дода мешавад:

- соҳибони қоғазҳои қиматнок ва намоёндагони қонунии онҳо;
- мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок;
- шахсони дигар дар асоси қарори суд, ки мавриди амал қарор гирифтааст.

Моддаи 43. Фаъолияти маҳфуздорӣ

1. Фаъолияти маҳфуздорӣ ин хизматрасонӣ оид ба нигоҳдории қоғазҳои қиматнок, сертификатҳои қоғазҳои қиматнок ва ё баҳисобгирӣ ва гузаштани ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок эътироф карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

2. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти маҳфуздориро амалӣ менамояд, маҳфуздоранда номида мешавад.

3. Шахсе, ки аз хизматрасонии маҳфуздоранда барои нигоҳдории қоғазҳои қиматнок, сертификатҳои қоғазҳои қиматнок ва ё баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба

коғазҳои қиматнок истифода мебарад, депонент номида мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

4. Шартномаи байни маҳфуздоранда ва депонент, ки муносибатҳои онҳоро дар раванди фаъолияти маҳфуздорӣ танзим менамояд, шартномаи маҳфуздорӣ номида мешавад. Шартномаи маҳфуздорӣ бояд дар шакли хаттӣ баста шавад.

5. Маҳфуздоранда вазифадор аст шартҳои амалӣ кардани фаъолияти маҳфуздориро, ки қисми таркибии чудонашавандаи шартномаи маҳфуздорӣ бастануда мебошанд, тасдиқ намояд.

6. Бастани шартномаи маҳфуздорӣ боиси гузаштани ҳуқуқи соҳибият ба коғазҳои қиматноки депонент намегардад.

7. Маҳфуздоранда ҳуқуқ надорад коғазҳои қиматноки депонентро ихтиёрдорӣ кунад, онҳоро идора намояд ё аз номи депонент ҳама гуна амалиётро бо коғазҳои қиматнок, ба ғайр аз супориши депонент дар ҳолатҳои пешбининамудаи шартномаи маҳфуздорӣ иҷро намояд.

8. Маҳфуздоранда барои таъмини амнияти сертификатҳои коғазҳои қиматноки дар ӯ маҳфуздошта масъулияти гражданию ҳуқуқӣ дорад.

9. Ба коғазҳои қиматноки депонентҳо наметавонад аз рӯи ӯҳдадорихои маҳфуздоранда ҷарима баста шавад.

10. Маҳфуздоранда ҳуқуқ дорад маблағҳои пулии депонентҳоро, ки барои маблағгузории коғазҳои қиматнок пешбинӣ гардидаанд, маблағҳои пулие, ки аз фуруши коғазҳои қиматнок ба даст омадаанд, инчунин маблағҳои пулиеро, ки дар шакли даромад аз рӯи коғазҳои қиматноки дар маҳфуздоранда нигоҳдоришавандаи депонент ба даст омадаанд, нигоҳ дорад ва ба ҳисоб гирад.

11. Маҳфуздоранда маблағҳои пулиро дар ҳисоби (ҳисобҳои) бонкии алоҳида, ки маҳфуздоранда дар бонкҳои тичоратӣ мекушояд, нигоҳ медорад.

12. Маҳфуздоранда ҳуқуқ дорад дар фехристи дорандагони коғазҳои қиматнок ҳамчун дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок ба қайд гирифта шавад.

13. Маҳфуздоранда барои иҷро накардан ё ба таври номуносиб иҷро кардани ӯҳдадорихои худ аз рӯи баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок, аз ҷумла барои пуррагӣ ва дурустии қайдҳо аз рӯи ҳисобҳои депо масъул мебошад.

14. Иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок ва дигар шахсони ҳуқуқӣ ҳамчун муассис метавонанд тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳфуздорандаи марказиро таъсис диҳанд. Тартиби фаъолияти маҳфуздорандаи марказӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 44. Фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок ҳамчун фаъолияти биржаи фондӣ ва ташкилоти нархгузории бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок эътироф карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

2. Биржаи фондӣ вазифадор аст ҳуҷжатҳои зерини дохилиро тасдиқ намояд:

- қоидаҳои савдои қоғазҳои қиматнок;
- қоидаҳои листинги қоғазҳои қиматнок;
- маблағ ва тартиби пардохти боч, аъзоҳаққиҳо ва пардохтҳои дигаре, ки биржаи фондӣ меситонад;
- қоидаҳое, ки фаъолияти иштирокчиёни савдоро барои қаллобии нархҳо маҳдуд месозад;
- тартиби ошкорсозии ахборот аз ҷониби биржаи фондӣ.

3. Қоидаҳои савдои қоғазҳои қиматнок бояд инҳоро дар бар гиранд:

- тартиби бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок тавассути низоми савдо ва шартҳои гузаронидани савдо;
- талаботе, ки нисбат ба иштирокчиёни савдо, тартиби роҳ додан барои иштирок дар савдо ва хорич намудан аз ҳайати иштирокчиёни савдо пешниҳод мешаванд;
- тартиби роҳ додани қоғазҳои қиматнок ба савдо;
- тартиби боздоштан ва идомаи савдо;
- тартиби иҷрои аҳдҳое, ки дар биржаи фондӣ баста шудаанд;
- тартиби баррасии баҳсҳо байни иштирокчиёни савдо, инчунин байни иштирокчиёни савдо ва биржаи фондӣ.

4. Қоидаҳои савдои қоғазҳои қиматнок, инчунин тағйиру иловаҳо ба онҳо бояд ҳатман бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқа карда шуда, пас аз он мавриди амал қарор дода мешаванд.

5. Биржаи фондӣ вазифадор аст қоидаҳои савдои қоғазҳои қиматнок, рӯйхати қоғазҳои қиматнокеро, ки ба листинги биржаи фондӣ ворид карда шудаанд, маълумот дар бораи аҳдҳо бо онҳо (ба ғайр аз маълумот дар бораи иштирокчиёни аҳдҳо) ва нишондиҳандаҳои биржавиро барои шиносшавӣ ба ҳар шахси манфиатдор пешниҳод намояд.

6. Биржаи фондӣ ҳуқуқ дорад андоза ва тартиби аз иштирокчиёни савдо ситонидани аъзоҳаққӣ, бочҳо ва пардохтҳои дигарро барои хизматрасониҳои худ муайян кунад.

7. Биржаи фондӣ бояд аз рӯи бастанӣ аҳдҳо дар биржаи фондӣ бо мақсадҳои ошкорсозии ҳолатҳои истифодабарии иттилооти хизматӣ, қаллобии нархҳо ва риоя намудани қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи қоғазҳои қиматнок ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни савдо ва эмитентҳое, ки қоғазҳои қиматноки онҳо ба рӯйхати нархгузорӣ дохил шудаанд, назорати доимӣ барад.

8. Иштирокчиёни савдо вазифадоранд ба биржаи фондӣ тибқи талабаш маълумоти ба он барои назорат зарурро мувофиқи қоидаҳои гузаронидани савдо дар биржаи фондӣ пешниҳод намоянд.

9. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад нозирони биржавиро, ки барои назорат бурдан ба риояи

қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон аз ҷониби биржаи фондӣ ваколатдор мебошанд, таъин намояд.

10. Биржаи фондӣ ҳуқуқ надорад фаъолияти ташкили савдои қоғазҳои қиматнокро бо дигар намудҳои фаъолият омехта намояд.

11. Ифодаи "Биржаи фондӣ" ё ифодае, ки дар он ибори "Биржаи фондӣ" мавҷуд аст ё ибори ба он монандро дар номгуи ширкати худ ё барои мақсадҳои корӣ ё рекламаи оддӣ танҳо ҳамон ташкилоте истифода бурда метавонад, ки бо тартиби муайяннамудаи қисми 2 моддаи мазкур таъсис гардида бошад.

12. Қоидаҳои амалӣ намудани фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори қоғазҳои қиматнок аз ҷониби биржаи фондӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тасдиқ карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

13. Фаъолияти асосии ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок ин ташкили низоми мубодилаи нархгузори қоғазҳои қиматнок байни мизочони ҳамин ташкилкунандаи савдо мебошад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

14. Мизочони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок метавонанд танҳо иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок бошанд.

15. Ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок вазифаҳои зеринро иҷро менамояд:

- истифодабарӣ ва дастгирии низоми мубодилаи нархгузори қоғазҳои қиматнок;

- ба мизочони худ додани имконияти дастрасии истифода ва дастгирии низоми мубодилаи нархгузори қоғазҳои қиматнок бо мақсади бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок ва дигар воситаҳои молиявӣ, ки ба муомилот дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок ворид шудаанд;

- ташкили мубодилаи мунтазами нархгузори қоғазҳои қиматнок байни мизочони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок;

- ташкили мубодилаи иттилоот оид ба бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок байни мизочони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок;

- ба мизочони худ пешниҳод кардани иттилооте, ки барои бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок ба муомилот дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок воридшуда зарур мебошад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

16. Қоидаҳои амалӣ намудани фаъолият оид ба ташкили савдо дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок аз ҷониби ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии қоғазҳои қиматнок дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тасдиқ карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 45. Талаботи иловагӣ нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти ташкили савдоро дар бозори қоғазҳои қиматнок ва фаъолияти маҳфуздори амалӣ менамоянд

Талаботи иловагӣ нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматноке, ки фаъолияти ташкили савдоро дар бозори қоғазҳои қиматнок ва фаъолияти маҳфуздори дар бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ менамоянд, инҳоро дар бар мегиранд:

- мавҷуд будани қоидаҳои амалиётӣ ва иқтидорҳои техникий дахлдор барои таъмини иттилоотрасонӣ дар бораи амалиётҳои гузаронидашуда дар речаи вақти воқеӣ;

- чораҳои кофӣ барои таъмини назорат ба фаъолияти иштирокчиён ва субъектҳои бақайдгирифташуда дар раванди савдо, инчунин чораҳое, ки иҷрои талаботи биржаи фондиро аз ҷониби онҳо таъмин менамоянд;

- ҳуҷҷатҳои дохилӣ, ки талабот ва ваколатҳои дахлдореро муайян месозанд, ки барои амалӣ сохтани назорат дар бозори қоғазҳои қиматнок бо мақсади пешгирии амалҳои қаллобӣ ва амалӣ сохтани мониторинг бо риояи қоидаҳои дахлдори амалиётӣ иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматнок кофӣ мебошанд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1255*).

Моддаи 46. Якҷоя кардани намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок фаъолияти истисноӣ буда, наметавонад бо дигар намудҳои фаъолияти касбии бозори қоғазҳои қиматнок якҷоя карда шавад.

2. Маҳдудияти омехта намудани намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок ва аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

3. Дар ҳолати аз ҷониби як шахси ҳуқуқӣ омехта кардани якҷоя намуди фаъолияти касбӣ, барои амалӣ намудани ҳар кадоми онҳо шахси ҳуқуқӣ мазкур бояд иҷозатномаи дахлдор ва воҳиди сохтори алоҳида дошта бошад.

Моддаи 47. Дорандаи номиналӣ

1. Дорандаи номиналӣ метавонад ҳуқуқҳои зерини молумулкиро амалӣ намояд:

- хариду фурӯши (иваз намудани) қоғазҳои қиматнок;

- аз номи мизоч гирифтани даромад аз рӯи қоғазҳои қиматнок, агар ин дар шартнома пешбинӣ шуда бошад.

2. Ба ҳайси дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок маҳфуздоранда ва брокер метавонанд баромад кунанд.

3. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки маҳфуздоранда намебошад, наметавонад ҳамчун дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок ба манфиати дигар дорандаи номиналӣ баромад кунад.

4. Супоридани коғазҳои қиматнок ба дорандаи номиналӣ боиси гузаштани ҳуқуқи моликият ба коғазҳои қиматнок ба дорандаи номиналӣ намегардад.

5. Дорандаи номиналӣ ӯҳдадор аст:

- аҳдхоро бо коғазҳои қиматнок бо супориши шахс (ё намояндаи он), ки ба манфиати он ӯ дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок мебошад ва мутобиқи шартнома, ки бо ин шахс баста шудааст, амалӣ намояд;

- коғазҳои қиматнокеро, ки ӯ ба манфиати шахси дигар дар ҳисобҳои ҷудогонаи берун аз тавозун дорад, ба ҳисоб гирад;

- бо талаби шахс (ё намояндаи вай), ки ӯ ба манфиати вай дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок мебошад, коғазҳои қиматнокро ба ҳисоби шахсии он дар феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок ё ба ҳисоби депо дар маҳфуздоранда диҳад;

- маълумотро дар бораи соҳибони коғазҳои қиматнок бо талаби нигоҳдорандаи феҳрист, маҳфуздоранда, мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар мӯҳлати муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор созад;

- на дертар аз се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани пардохтҳо аз рӯи ин коғазҳои қиматнок дар ин бора шахсеро, ки ба манфиати ӯ дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок мебошад, огоҳ намояд ва маблағи аз ин коғазҳои қиматнок бадастомадаро ба суратҳисоби шахси мазкур дар давоми се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани супориши дахлдори вай гузаронад.

Моддаи 48. Андеррайтер

1. Ба ҳайси андеррайтер танҳо брокер ва дилер баромад карда метавонанд.

2. Паҳнкунӣ ва рекламаи коғазҳои қиматнок аз ҷониби андеррайтер наметавонад то бақайдгирии тарҳи барориши коғазҳои қиматнок дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ба ҷо оварда шаванд.

3. Андеррайтер вазифаҳои зеринро амалӣ менамояд:

1) омода кардани эмиссияи оммавии коғазҳои қиматнок:

- эълони оммавӣ дар бораи нияти эмитент чиҳати гузаронидани эмиссияи оммавии коғазҳои қиматнок;

- яққоя бо эмитент таҳия намудани ҳуҷҷатҳо ва муайян кардани шартҳои эмиссияи оммавии коғазҳои қиматнок;

- додани баҳои пешакӣ ба эмиссияи оммавии коғазҳои қиматнок, барқарор намудани робитаҳо байни эмитентҳо ва сармоягузoron;

- мусоидат намудан ба бақайдгирии тарҳи барориши коғазҳои қиматнок дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок.

2) фурӯши қоғазҳои қиматнок:

- фурӯши қоғазҳои қиматнок ба сармоягузoron;
- гузаронидани маъракаи рекламавӣ;
- вобаста ба шакли андеррайтинг кафолат додани хариди қоғазҳои қиматнок ҳангоми паҳнкунии онҳо;
- дастгирии корҳои таҳлилӣ ва тадқиқотӣ.

4. Аз рӯи шартнома метавонад дигар намудҳои хизматрасониҳо аз ҷониби андеррайтер ё андеррайтерҳо оид ба ташкили оммавии пешниҳод ва хизматрасонии паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешбинӣ гардад.

5. Бо шартномаи байни эмитенти қоғазҳои қиматнок ва андеррайтер ба ўҳдаи андеррайтер ўҳдадорӣ обуна шудан ба ҳамаи қоғазҳои қиматнок ё қисми онҳо ё харидани ҳамаи қоғазҳои қиматнок ё қисми онҳо, ки бо тариқи обуна паҳн карда намешаванд ё аз рӯи натиҷаҳои барориши оммавӣ дар рӯзи охирини барои обунашавии оммавии муқарраршуда харида мешаванд, гузошта мешавад.

6. Дар шартнома бояд андозаи мукофоти андеррайтер барои ҳамаи намудҳои хизматрасонӣ оид ба ташкили пешниҳоди оммавӣ ва хизматрасонии паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешбинӣ гардад.

7. Андеррайтерҳо ҳуқуқ надоранд:

- ба саҳмгузoronи эҳтимолиё бо мақсади ҳавасмандкунии онҳо иттилооти носаҳеҳ пешниҳод намоянд ва ба қабули қарори инвестиционӣ таъсир расонанд;
- оид ба гузаронидани таҳқиқотҳо ба эмитент ҳисоботи ғалат ва носаҳеҳ пешниҳод намоянд ва инчунин тарҳи бароришро пешниҳод кунанд, ки дар он иттилооти носаҳеҳ ё ноপুরра ифода гардида бошад;
- тарҳи бароришро, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ба қайд гирифта нашудааст, истифода ва паҳн намоянд;
- маъракаи рекламавиرو гузаронанд ё ба таври оммавӣ қоғазҳои қиматнокро дар давраи то бақайдгирии тарҳи барориш дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешниҳод намоянд;
- иттилоотро дар бораи эмитент пешниҳод намоянд, ки ба пешниҳоди оммавии қоғазҳои қиматнок робита надорад.

8. Андеррайтер дар ҳолатҳое, ки агар дар натиҷаи амалӣ ғайриқонунии он эмитент зарар бинад, дар назди эмитент масъулияти пурраи молумулкӣ дорад.

Моддаи 49. Аз ҷониби иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок ба мизочон ошкор намудани маълумот

Иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок ўҳдадор аст:

- ба мизоч чиҳати шинос шудан бо ҳамаи иттилооти дар бораи қоғазҳои қиматнок мавҷуда, эмитенти онҳо (ба истиснои иттилооте, ки дар бозори қоғазҳои қиматнок дорои сирри тиҷоратӣ ва хизматӣ мебошад) ҳангоми қабули фармон барои иҷрои аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок имконият фароҳам созад;

- дар бораи эҳтимолият ва далелҳои ба вучуд омадани баҳси манфиатҳо дар раванди бо супориши мизочи худ бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок, ӯро огоҳ созад;

- ба мизочи худ сабабҳои даст кашидан аз иҷрои талаботи ӯро шарҳ диҳад;

- иттилоотро, ки аз эмитентҳо гирифта шуда, барои паҳн кардан таъин гардидааст, ба маълумоти мизочон расонад;

- дар ҳаҷм ва тартиби муқаррарнамудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок иттилооти ба фаъолияти иҷозатномадор дахлдоштаро ба мизочон ошкор созад.

Моддаи 50. Ошкорсозии иттилоот ва ҳисоботи иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст:

- ба маълумоти мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тағйиру иловаҳоро, ки ба ҳуҷҷатҳои ҳангоми иҷозатномагирӣ пешниҳодшуда ворид карда шудаанд, расонад;

- бо талаби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок иттилооти заруриро, ки бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ карда нашудааст, пешниҳод кунад.

2. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок бояд маълумотро дар шакли ҳисоботи солона ва семоҳа, ки дар таркиби он ҳисоботи молиявии иштирокчии касбии коғазҳои қиматнок барои соли гузашта ва маълумоти дигар, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок пешбинӣ гардидааст, ошкор созад.

Моддаи 51. Ошкорсозии иттилоот ва ҳисоботи биржаи фондӣ

1. Биржаи фондӣ вазифадор аст ба ҳар як шахси манфиатдор маълумоти зеринро ошкор созад:

- қадвали хизматрасониҳои биржаи фондӣ дар бозори коғазҳои қиматнок ;

- рӯйхати коғазҳои қиматноке, ки ба рӯйхати баҳодихди биржаи фондӣ ворид карда шудаанд, инчунин ҳисобот ва дигар ахбороти эмитентҳои онҳо;

- маълумот дар бораи аҳдҳо дар биржаи фондӣ;

- нишондиҳандаи индекси биржаи фондӣ;

- ҳуҷҷатҳои дохилии биржаи фондӣ.

2. Дар бораи ҳар як аҳди дар биржаи фондӣ басташуда ба ҳамаи шахсони манфиатдор иттилооти зерин расонида мешавад:

- сана ва вақти бастанӣ аҳдҳо;

- номгӯи коғазҳои қиматнок, ки мавзӯи аҳдҳо мебошанд;

- нархи як коғази қиматнок;

- миқдори коғазҳои қиматнок.

3. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст ба иштирокчиёни савдо дастрас будани иттилоотро дар бораи чадвали савдои коғазҳои қиматноке, ки ба савдои коғазҳои қиматнок иҷозат дода шудаанд, нархгузори (қурби) коғазҳои қиматнок, натиҷаҳои ҷаласаи савдо таъмин намояд.

4. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст дастрасии иттилоотро, ки дар қисмҳои 1 ва 2 моддаи мазкур оварда шудааст, тавассути нашр намудан дар интернетсаҳифаи расмӣ худ таъмин намояд.

5. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳисобот пешниҳод намояд.

БОБИ 7. ТАШКИЛОТҲОИ ХУДТАНЗИМКУНАНДАИ ИШТИРОКЧИЁНИ КАСБИИ БОЗОРИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 52. Ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунанда аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок чиҳати таъмини шароит барои фаъолияти касбии иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок, риояи стандартҳои ахлоқи касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок, ҳимояи манфиатҳои соҳибони коғазҳои қиматнок ва мизочони дигари иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки аъзои ташкилоти худтанзимкунанда мебошанд, муқаррар намудани қоидаҳо ва стандартҳои гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти пурсамарро дар бозори коғазҳои қиматнок таъмин менамоянд, таъсис дода мешавад.

2. Ташкилоти худтанзимкунанда мувофиқи талаботи амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ва гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тасдиқ карда шудаанд, барои аъзои худ қоидаҳои ҳатмии амалӣ намудани фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок, стандартҳои гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнокро муқаррар менамояд ва риояи онҳоро назорат менамояд.

3. Ташкилоте, ки аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок таъсис дода шудааст, дар асоси иҷозати аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок додашуда мақоми ташкилоти худтанзимкунандаро доро мегардад.

4. Тартиби гирифтани мақоми ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

Моддаи 53. Ҷаҳддорихои ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок ӯҳдадор аст:

- талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намояд;
- мақоми ваколатдори давлатиро оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар бораи камбудии содирнамудаи аъзои худ ва тадбирҳои андешидашуда огоҳ созад;
- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳисобот пешниҳод намояд ва оид ба фаъолияти худ мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок иттилоотро ошкор созад.

2. Ташкилоти худтанзимкунанда вазифадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок, аз ҷумла ба кормандони он ҳангоми иҷрои вазифаҳои танзими бозори коғазҳои қиматнок мусоидат намояд.

Моддаи 54. Боздоштаи ва қатъ кардани фаъолияти ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад фаъолияти худро дар асоси қарори қабулнамудаи аъзои ташкилот бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оинномаи ташкилот қатъ намояд.

2. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилоти худтанзимкунанда вайрон кардани талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори коғазҳои қиматнок мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад, ки амалӣ иҷозати ташкилоти худтанзимкунандаро то аз ҷониби он бартараф намудани қоидавайронкуниҳои ошкоршуда ба мӯҳлати муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок боздорад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнокро дар бораи қабули чораҳо нисбат ба он, бо нишон додани сабабҳои қабули чунин чораҳо хабардор намояд.

БОБИ 8. АМАЛҲОИ МАНЪШУДА НИСБАТ БА КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 55. Аз ҷониби инсайдерҳо манъ будани амалисозии аҳдҳо

1. Инсайдерони коғазҳои қиматнок инҳо маҳсуб меёбанд:

- шахсони мансабдори эмитент;
- саҳмгузори калони эмитент;
- шахсе, ки бинобар вазъи хизмати худ, ӯҳдадорҳои меҳнатӣ, шартномаи гражданию ҳуқуқӣ, ки бо эмитент бастааст ё бинобар иҷрои ваколатҳои назоратӣ ва ғайра ба иттилооти махфӣ роҳ дорад;

- шахсони вобастаи шахсони номбурда, ки ба таври ғаразнок ё аз рӯи ҳолатҳои новобаста аз онҳо иттилооти махфиро гирифтаанд ва дар бораи хусусияти иттилооти гирифташуда хабардор буданд ё бояд медонистанд.

2. Ба инсайдерҳо, инчунин ба шахсони бонуфузи онҳо инҳо манъ аст:

- гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнок бо истифода аз иттилооти махфӣ ба манфиатҳои худ ё ба манфиати шахси сеюм;

- ба шахсони сеюм додан ё дастрас намудани иттилооти махфӣ ё иттилооти ба он асосёфта, ба истиснои ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ба шахсони сеюм додани тавсияҳо дар бораи гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнок, ки ба иттилооти махфӣ асос ёфтааст.

3. Ҳар шахсе, ки иттилооти махфиро аз инсайдери эмитент ё аз шахси бонуфузи ӯ мегирад, дар асоси иттилооти мазкур ҳуқуқи гузаронидани амалиётро бо коғазҳои қиматноки ин эмитент надорад, агар шахси мазкур дар лаҳзаи гирифтани иттилоот ё дар лаҳзаи гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматнок медонист, ки иттилоот хусусияти махфӣ дорад.

4. Ба иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок гузаронидани амалиёт бо коғазҳои қиматноки эмитент бо шартҳои зерин манъ нест:

- агар иштирокчии касбие, ки амалиётро бо коғазҳои қиматнок мегузаронад, ҳамчун агенти мизоч баромад кунад ва барои гузаронидани амалиёти муайян бо супориши мушаххаси мизоч амал кунад;

- агар иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок дар бораи тибқи иттилооти аз инсайдер гирифташуда амал кардани мизоч огоҳ карда нашуда бошад;

- агар иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок ба мизоч барои идора кардани коғазҳои қиматнок маслиҳат надода бошад;

- агар мизоч шахси вобаста ё бонуфузи иштирокчии касбӣ набошад.

Моддаи 56. Амалҳои манъшудаи иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок

1. Ба иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок амали қаллобии нархҳо дар бозори коғазҳои қиматнок манъ аст.

2. Ба қаллобии нархҳо дар бозори коғазҳои қиматнок амалҳои мансуб мебошанд, ки аз ҷониби як ё якчанд шахсон содир мешаванд ва дар натиҷа нархи коғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва/ё муддате нигоҳ дошта мешавад ё талабот ва/ё пешниҳод ба коғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва/ё муддате нигоҳ дошта мешавад ё ҳаҷми савдои коғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва/ё муддате дошта мешавад.

3. Амалиёт бо нархгузори коғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар доираи татбиқи сиёсати пулию қарзӣ, инчунин бо мақсади идораи қарзи давлатӣ дар бозори коғазҳои қиматнок амалӣ мегардад, қаллобӣ ба ҳисоб намеравад.

БОБИ 9. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 57. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 58. Дар бораи аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ"

Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон аз 10 марти соли 1992 "[Дар бораи қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ](#)" (Ахбори Шӯрои Олии Қумҳурии Тоҷикистон, с.1992, №11, мод. 155; Ахбори Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон, с. 1995, №22, мод. 268, Ҷасли VIII; с. 1998, №10, мод. 135; с.2003, №12, мод. 696; с.2006, №3, мод. 157; с.2011 №3, мод. 164) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 59. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Қумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш.Душанбе 28 июни соли 2011 № 745

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи қабул кардани Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок"

Маҷлиси намояндагонн Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонунн Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок" қабул карда шавад.

2. Қарори Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон "Дар хусуси татбиқи Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи қоғазҳои қиматнок на биржаҳои фондӣ" (Ахбори Шӯрои Олии Қумҳурии Тоҷикистон, с.1992, №11, мод. 156; Ахбори Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон, С.199К, №10, мод. 136; с.2003, №11, мод. 586; с.2006, №1, мод. 3; с.2011, №3, мод. 164) аз эътибор соқит доништа шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Қумҳурии Тоҷикистон Ш. Зухуров

ш. Душанбе, 25 майи соли 2011, № 427

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИМ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро "Дар бораи бозори коғазҳои қиматнок" баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бозори коғазҳои қиматнок" ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон М.Убайдуллоев

ш.Душанбе, 9 июни соли 2011 № 179